Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

45

JOI,
7 NOIEMBRIE 196
ANUL II (Nr. 59)

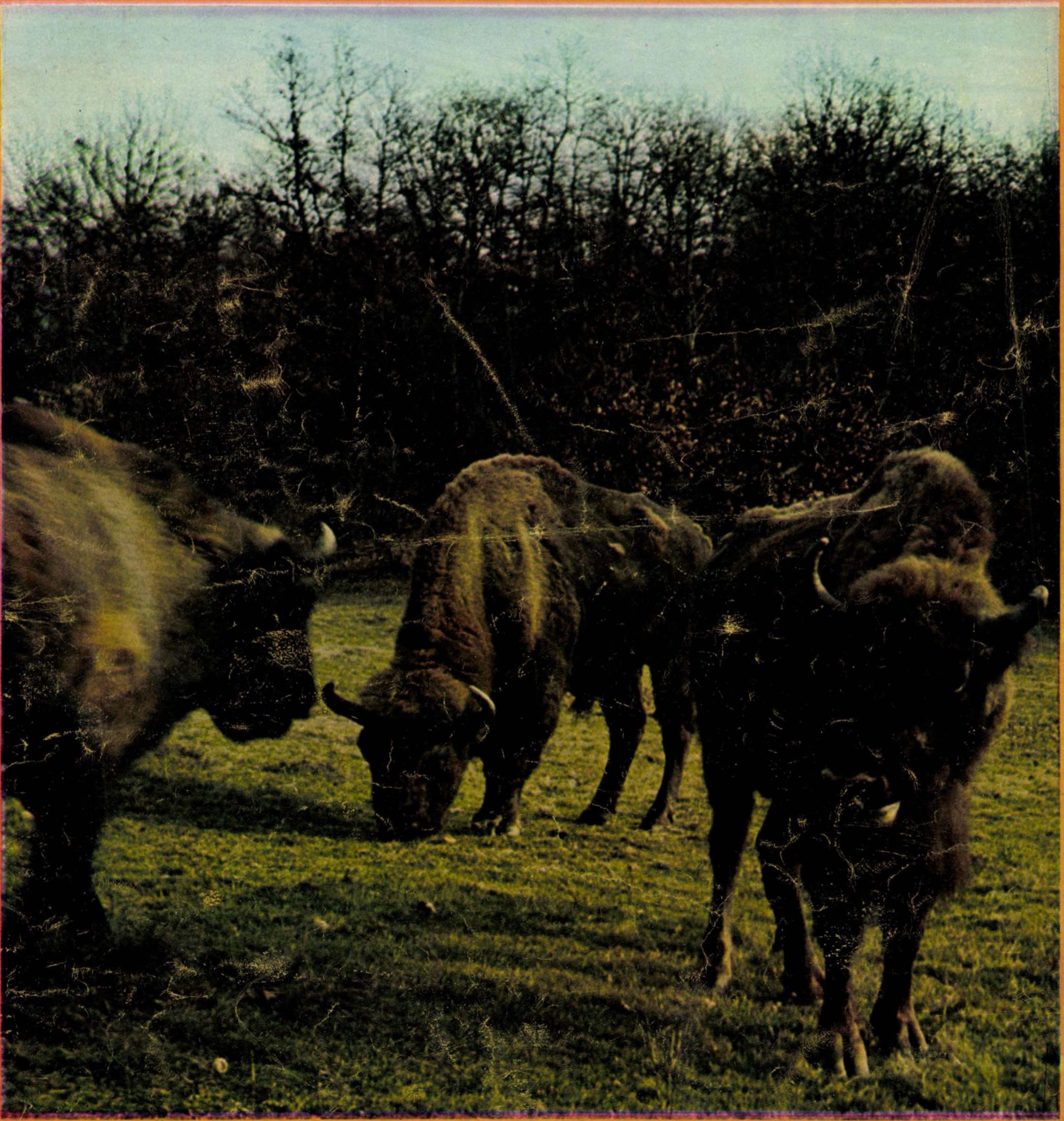

DESCENDENȚII ZIMBRILOR SE SIMT FOARTE LA LOCUL LOR ÎN ACEST SECOL AL CUCERIRII COSMOSULUI.

ECRAN

Macheta noului Institut Politehnic din Bucuresti

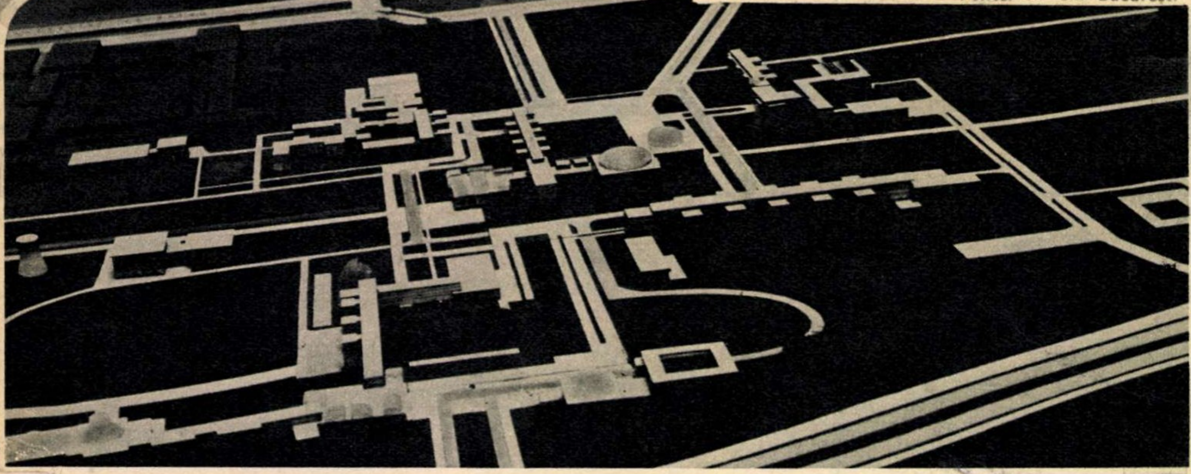

UN VEAC ȘI JUMĂTATE DE INGINERIE ROMÂNEASCĂ

Într-o zonă unde bucureșteanul, dintotdeauna indrăgostit de frumusețea delicată a grădinilor, căuta zadarnic un petic catifelat de gazon, surisul colorat al unei flori sau liniștea unei bănci invitind la visare — se întinde un parc neobișnuit. Cișmigiul, faimoasa grădină a Capitalei, il privește cu invidie. Noul parc este, nici mai mult nici mai puțin, de șapte ori mai mare. În mijlocul parcului, un ansamblu de clădiri cuprinzind șase corpuri principale acoperă o suprafață de peste 200 de mii de m.p. Este noul local al Institutului politehnic, aflat în construcție. Aici vor funcționa 12 facultăți. Vor învăța 12 mii de studenți. Numărul specialităților științifice și tehnice: 50—60 de catedre, 1000 de cadre didactice. În mijlocul complexului de clădiri, se va ridica, din marmură și sticlă, marea aulă cu aproape 2 000 de locuri, înconjurată de 580 de laboratoare, 130 de săli de proiecte, 120 de săli de cursuri...

Să ne gindim și la nenumăratele construcții pentru invățămintul tehnic superior ridicate in alte orașe ale țării.

Mă gindesc la toate acestea acum cind lumea noastră universitară, și desigur nu numai ea, participă la festivitățile implinirii a 150 de ani de la inființarea învățămîntului superior tehnic în limba română.

Mă gîndesc la toate acestea acum cînd, privind înapoi la clipa de început de acum 150 de ani, o filă îngălbenită de vreme mă ajută să reconstitui cămăruțele de la «Sf. Sava», locul unde inflăcăratul patriot și eminentul om de cultură care a fost Gheorghe Lazăr a dat viață celei dintîi școli românești de inginerie. Dimensiunile cămăruțelor din 1818 abia dacă ar reprezenta astăzi suprafața unui singur cabinet din cele 70 ale noului Institut politehnic.

În sfîrșit, mă gîndesc la toate acestea acum cînd remarcabila sărbătoare a izbutit să lumineze și mai clar un emoționant adevăr: acela că un secol și jumătate de învățămînt ingineresc in limba română a constituit un drum continuu ascendent, distanța de la cîteva cămăruțe la un complex uriaș, acoperind o suprafață de șapte ori mai mare decît cea mai întinsă grădină bucureșteană de ieri, fiind in același timp distanța de la o intreprindere pe cit de temerară la începutul secolului trecut, pe atît de modestă în zestrea ei, la ceea ce este astăzi Institutul politehnic din Capitală, cu cele 10 facultăți ale sale, cu cele 34 de secții de specializare, printre care secțiile de Electronică și Automatică.

Un singur lucru, unul singur a rămas neschimbat. Gheorghe Lazăr își explica opera sa de ctitor al școlii în limba română prin dragostea sfîntă pentru acest pămînt și pentru această națiune. Rațiunea operei contemporane, expresie a inaltei prețuiri pe care partidul și statul nostru socialist o acordă dezvoltării învățămîntului românesc, este aceeași. Timpul departe de a stinge, a întețit flacăra dragostei acesteia și, luminată de ea, ziua de mîine se conturează mai limpede.

Visați, cutezătorilor, la ziua de mîine, la ziua cînd voi înșivă veți fi studenți. veți deveni ingineri ducînd mai departe flacăra care arde de un secol și jumătate, flacăra care nu va înceta să ardă niciodată!

Octav PANCU-IAȘI

ZILELE CULTURII SOVIETICE

În cadrul «Zilelor culturii sovietice» care s-au desfășurat în țara noastră cu prilejul celei de a 51-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, au avut loc numeroase manifestări. Printre acestea s-au numărat concertele orchestrei de cameră din Kiev, condusă de Anton Șaroev, Decada cărții sovietice, expozițiile de artă plastică și fotografii, Festivalul filmului sovietic precum și expuneri, conferințe, intîlniri între oaspeții sovietici și publicul nostru.

Celebra balerină Galina Ulanova, criticul literar Alexandr Mihailov, poeta leningrădeană Nina Koroliova, sculptorul Bogdanas Kostas — iată doar cîțiva oaspeți de seamă care ne-au vizitat cu acest prilej.

Expozițiile de la Librăria Universală din Capitală și cea de la Craiova au făcut cunoscute, de asemenea, cele mai noi lucrări din domeniul literaturii politice, beletristice, tehnico-științifice și artei din U.R.S.S.

LA SEMI-CENTENARUL COMSOMOLULUI

Zilele trecute, în întreaga Uniune Sovietică a fost sărbătorită împlinirea a 50 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist Leninist (Comsomol).

La Moscova, în Piața Roșie, a avut loc un mare miting al tineretului la care au participat conducători de partid și de stat ai Uniunii Sovietice, membrii conducerii Comsomolului, reprezentanți ai unor organizații internaționale și naționale de tineret. Din R.S. România a luat parte delegația Uniunii Tineretului Comunist condusă de tovarășul Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului.

Scrisoarea săptămînii

CONSTELAȚIA DISTINCȚIILOR PIONIEREȘTI

Vestea ne parvine în momentul plecării la tipografie a revistei. Bucurîndu-ne nespus o asemenea veste, nu o putem păstra neîmpărtășită și vouă. Consiliul Național al Organizației Pionierilor a instituit, pentru voi toți, o nobilă «constelație» de trese și insigne, de titluri și diplome, menite a reliefa și răsplăti — în simbol și efigie — ampla, vibranta diversitate a izbînzilor și aptitudinilor voastre.

Cine vor fi posesorii tuturor acestor distincții? Cum vor arăta și cum se vor acorda ele? — iată întrebări clocotitoare, la care cîțiva redactori ai noștri, cercetînd cele șapte pagini ale regulamentului respectiv, se pregătesc să vă răspundă cît mai concret, cît mai colorat, într-un număr apropiat.

Vedem de pe acum, în fiecare dintre voi, un purtător al viitoarelor distincții. Epoleții bluzei voastre vor străluci de aurul sau azurul treselor. Pieptul vă va fi împodobit cu însemnele primelor izbînzi de iscoditori în ale științei de «mini-tehnicieni», de virtuali artiști, literați sau campioni sportivi. Cei mai buni dintre cei mai buni vor primi frumosul titlu **Pionier de frunte.** *Pentru acolo unde cei mai buni vor fi și cei mai numeroși — pentru detașamente și unități de frunte — se pregătesc diplome frumoase, binemeritate.*

Ba, mai mult! Printre distincțiile care vă așteaptă — minunată surpriză! — există una adresată parcă... anume fiecăruia dintre cititorii noștri: **Titlul și insigna «Cutezătorul»,** *titlu și insigna ce se vor acorda oricărui pionier care săvîrșește fapte deosebite, întru apărarea patriei, întru salvarea unor vieți omenești, întru prevenirea incendiilor, inundațiilor sau a unor accidente grave de circulație...*

Dar cîte și cîte fapte deosebite nu poate săvîrși un pionier? În tînăra «constelație» a distincțiilor, ce vă așteaptă, noi și vedem răsărind, noi și vedem împlinindu-se năzuințele voastre, comportarea voastră demnă, succesele voastre la învățătură, faptele voastre de adevărați cutezători...

Mihai Negulescu

TELEX Cutezătorii

• Într-una din zile, elevii Vitea Ibraev, Iura Dibanev și Tolea Dranișnikov din satul Ust-Omciug, regiunea Mogadan (U.R.S.S.) s-au dus la pescuit. La un moment dat, Tolea a observat o ciudată piatră galbenă care zăcea în prundișul rîului. Era o pepită de aur. Cînd au dus-o la Oficiul de primire a aurului, băieții au fost felicitați — pepita cîntărea 1 300 de grame.

• Știați că misterioasele statui din Insula Paștelui pot fi văzute fără să străbați drumul nesfîrșit al oceanelor? Ele se află, în copie bineînțeles, nu departe de Leningrad, pe însoritele plaje din istmul Kareliei, într-un orășel anume construit pentru copii — Orășelul Soarelui.

Aici copiii pot petrece deopotrivă atît în cetatea basmelor cu uriașul Gulliver cît și în orașul cosmic unde se găsesc rachete și autodroame. Iubitorii de călătorii pe mări și oceane pot deveni adevărați «lupi de mare» navigînd pe lacul orășelului cu corăbii, vapoare sau cu vechi luntre rusești.

TOAMNĂ!

Foto: MĂNESCU NICOLAE

Tablou pentru Suceava

Pe strada mea a răsărit o floare.
Mi-a apărut în față într-o zi.
Şi eu m-am întrebat de unde oare
Această frumusețe răsări?

L-am întrebat pe vînt, şi călătorul
S-a întrebat la rîndul său uimit.
Nici el nu observase că-n grădină
O floare nouă, mîndră-a răsărit.

Aseară iar mă întorceam spre casă
Şi în amurgul lin ce se-ngîna,
Un om în salopetă la fereastră
O melodie nouă fredona.

O melodie, care sus pe schele
A scris-o cu mistria un zidar,
Iar blocul din grădina străzii mele
Avea parfumul proaspăt de mortar.

Pe strada mea a răsărit o floare...
Încerc să socotesc: a cîta-i oare?

PITICARI DOINA,
cl. a VIII-a, Sc. generală nr. 3,
Cîmpulung Moldovenesc

SE POT EFECTUA OPERAȚII FĂRĂ INCIZIE?

DA!

SPUN

Cutezătorii

...pentru că o asemenea operație a și fost realizată de doctorul Vasile Luță la Clinica de ftiziologie din Timișoara. Un băiat de 14 ani, din Oravița, Gherman Constantin, a inhalat din neatenție o ... bilă metalică cu un diametru de 8 mm! Orice încercare de extragere cu ajutorul penselor s-a dovedit fără folos. Corpul fiind sferic, avea tendința să coboare mai profund în bronhii. Se impunea o intervenție chirurgicală rapidă, dar care era foarte grea și dureroasă. Îndrăznețul medic din Timișoara a hotărît atunci să folosească un electromagnet de forma unei tije, de dimensiuni anume pentru bronhoscopie. După indicațiile sale, tija a fost confecționată de cîțiva tehnicieni de la Intreprinderea «Electromotor» din Timișoara. Cu ajutorul ei bila a fost extrasă, iar tînărul pacient se simte bine. Specialiștii și-au spus îndată cuvîntul: o asemenea intervenție se aplică pentru prima dată în medicina românească.

UN IMOBIL POATE FI... MOBIL?

DA!

SPUN

Cutezătorii

...Arhitectul Richard I. Forster din Conecticut S.U.A. a dovedit-o. El a construit pentru familia sa o casă care se învîrtește și care poate fi mereu, după dorință, cu fața spre soare. Asemănarea locuinței lui Forster cu o ciupercă este evidentă. Piciorul ciupercii corespunde unui cilindru în care se află motorul ce pune imobilul în mișcare. Tot pe acest ax, se află poarta și scara de intrare. În căciula ciupercii sînt încăperile de locuit. Pe scară se află cele patru butoane care pun casa în mișcare, la o simplă apăsare.

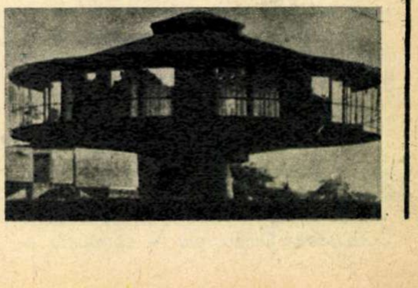

DISTINSUL NOSTRU COLABORATOR, ACADEMICIANUL CONSTANTIN DAICOVICIU, NE-A PRILEJUIT O EMOŢIONANTĂ

REPORTAJ DE LIDIA NOVAC ŞI AL. DINU IFRIM
Foto: GH. CUCU

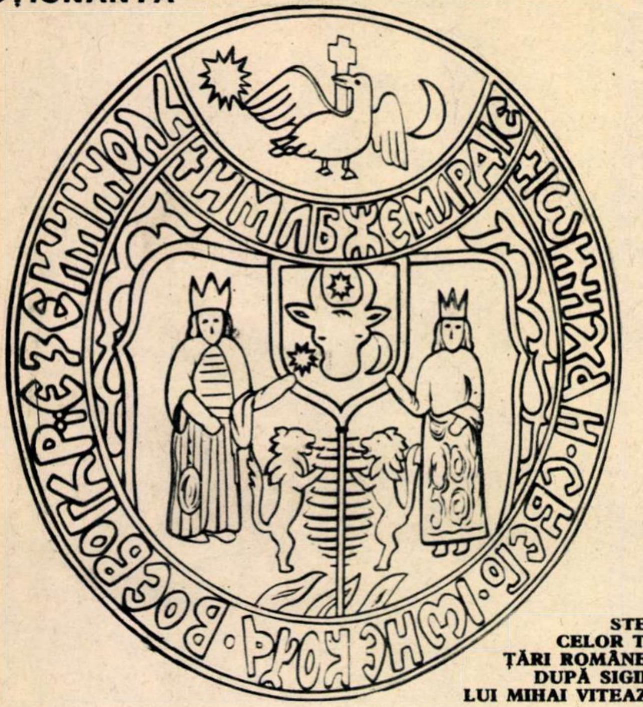

STEMA CELOR TREI ŢĂRI ROMÂNEŞTI DUPĂ SIGILUL LUI MIHAI VITEAZUL.

Întîlnire cu istoria

CLUJ. MUZEUL DE ISTORIE. SĂLILE MUZEULUI CUNOSC UN EVENIMENT DEOSEBIT: VIZITATORII, PIONIERI DE LA LICEUL NR. 14 DIN LOCALITATE AU BUCURIA SĂ FIE ÎNSOŢIŢI ÎN CUNOAŞTEREA FRĂMÎNTATEI ISTORII A TRANSILVANIEI DE RENUMITUL ISTORIC ŞI ARHEOLOG, ACADEMICIANUL CONSTANTIN DAICOVICIU.

Decebalus per Scorilo

Cuvintele reînvie în faţa ochilor vremurile de demult, înfloritorul stat dac, cu centrul în Munţii Orăştiei, vitejii regi urmaşi ai lui Burebista: Deceneu, Comosicus, Scorilo...

Popor harnic şi viteaz, dacii au lăsat urmaşilor numeroase mărturii ale vieţii lor pe aceste meleaguri, cetăţi durabile, vestite.

Multe din aceste cetăţi, multe din obiectele de mare valoare istorică descoperite în ruinele lor, expuse astăzi în muzeu, se datoresc cercetărilor cunoscutului om de ştiinţă.

Privirile se opresc la o conductă de apă cu ţeavă din ţiglă roşiatică, aşezată într-un jgheab de lemn.

— O vedeţi? — spune academicianul Constantin Daicoviciu — conducta aceasta îşi păstrează trăinicia şi înfăţişarea de acum două mii de ani! A fost descoperită la Sarmizegetusa.

Griul, meiul, bobul scoase la iveală din aşezările dacice îţi înfăţişează parcă înaintea ochilor bogăţia lanurilor, amintesc de hărnicia celor care ştiau să ţină deopotrivă în mînă secera şi sabia.

Atrage atenţia în mod deosebit una dintre cele mai frumoase şi mai interesante piese ale colecţiei: învelişul de fier al unui scut găsit la Piatra Roşie. Purtat odinioară de vreun tarabostes, este artistic ornamentat şi are în centru, în relief, simbolul forţei — imaginea unui zimbru sau taur.

Un vas dacic, din lut ars, se impune şi prin dimensiunile sale, aproape doi metri înălţime.

— În asemenea vase, explică distinsul oaspete, dacii păstrau provizii de cereale şi apă. Dar veniţi după mine!

Se opresc lîngă un vas alăturat, conic.

— Ce scrie aici? întreabă curios un elev, săltîndu-se să citească o inscripţie imprimată pe vas.

— DECEBALUS PER SCORILO. Adică, în limba dacilor: Decebal, fiul lui Scorilo.

Oraşul-comoară

Moldovan Ovidiu, Vlas Doina, Onac Radu, Prodan Liana fac roată în jurul unei... piuliţe. O piuliţă, dar nu de sfărîmat zahăr, ci minereu de aur. O piuliţă uriaşă, care împreună cu alte unelte de minerit arată o ocupaţie foarte veche, milenară chiar, pe aceste locuri: aurăritul.

Elevii sînt numai ochi şi urechi, ascultă cu atenţie:

— Meşterii aurari din Munţii Apuseni, de pe văile Arieşului şi Ampoiului, de pe Crişul Alb îşi aşezau scaunele de spălat aur în vaduri ştiute de ei, cu prundişuri bogate în firişoare de aur...

Prundişul scos din apa rîurilor îl puneau pe scîndura înclinată a scaunului acoperit cu petice de lînă. Cu un vas de lemn turnau apă. Prundişul era dus de şuvoi, iar firişoarele sclipitoare rămîneau prinse în ţesătura de lînă.

Muntele însă, ascunzînd filonul aurifer, era înfrînt cu ciocanul şi dalta, minereul zdrobit apoi în pive şi măcinat cu rîşniţa.

Aceeaşi spălare cu apă separa piatra de aur, pe care meşteşugarii l-au prelucrat de-a lungul timpurilor cu multă artă. Este cunoscut faptul că gravurile în aur, obiectele aurarilor transilvăneni concurau cu cele ale vestiţilor meşteşugari de pe meleaguri străine. Clujul, Sibiul, Braşovul, Bistriţa, Baia Mare erau cele mai importante centre. Mai ales Clujul s-a distins în meşteşugul aurăritului, încît în veacul al XVI-lea era supranumit şi «oraşul-comoară».

Acest lucru este confirmat şi de cele două tipare de sigilii ale aurarilor din Cluj, existente în muzeu.

Sigiliul lui Mihai Viteazul

Halebarde, hangere, puşti şi pistoale. Arme de pe vremea lui Mihai Viteazul, unele dintre ele martore, poate, bătăliilor pe care dîrzul voievod le-a purtat pentru scuturarea jugului otoman.

O hartă inedită arată drumurile străbătute de oştile lui Mihai, locurile unde şi-au aşezat taberele el şi generalii săi,

S-AU RĂSFOIT MULTE FILE DE CRONICĂ...

printre care s-a aflat și legendarul Baba Novac.

Tabloul grandios al bătăliei de la Călugăreni este imortalizat de însuși voievodul: «Cînd am aflat de aceasta, am mers vitejește să-l aflu (pe Sinan) cu acele puține oști ce aveam și, ajungînd la Călugăreni, am găsit că toți erau gata de luptă. Iar eu... m-am încăierat în luptă cu dînșii în așa chip, că a ținut toată ziua, făcînd turcilor mare pagubă, și în chip rușinos pentru Sinan-pașa, așa că în acea bătălie însuși Sinan-pașa a căzut de pe cal într-o foarte adîncă mocirlă, de unde cu multă greutate a fost scos. Așa, în acea bătălie au murit patru pași și șapte sangiaci, și am cîștigat cinci tunuri și un steag verde al proorocului lor, Mohamed, foarte prețuit de dînșii și foarte respectat...»

— Energic, repede la gînd și la fapte, nestrămutat în hotărîrile luate, arată istoricul, domnitorul român reuși într-o serie de bătălii victorioase, culminate cu biruința de la Călugăreni, să pregătească drumul spre libertate. Mihai Viteazul uni Transilvania și Moldova, realizînd prima încercare de unire a țărilor române, și intitulîndu-se «domn al Țării Românești și Ardealului și Moldovei», cum se arată în hrisovul său din 27 mai 1600.

ACESTA NU MAI E UN SIMPLU VAS, CI UN FANTASTIC EMIȚĂTOR CARE TRANSMITE PE LUNGIMEA DE UNDĂ A ISTORIEI.

Chipul voievodului, redat după o gravură contemporană a vremii sale, stema celor trei țări românești după sigiliul lui Mihai Viteazul din 3 iulie 1600, întregesc imaginea de ansamblu a intrării sale triumfale în Alba Iulia, moment însemnat pe drumul realizării idealului de unitate națională a poporului român.

*

S-au răsfoit multe file de cronică, vibrînd de un cald patriotism. Au reînviat imagini nepieritoare din istoria luptelor pentru libertate și dreptate socială. Gheorghe Doja, Pintea Viteazul și haiducii săi din ținutul Maramureșului, Horia, Cloșca și Crișan.

Timpul parcă a trecut prea repede...

«Adesea, în călătoriile voastre, pe dealuri și prin văi, puteți trece pe lîngă un loc ce ascunde sub brazdă vestigii de preț. Cercetați totul cu atenție, cu pasiune! Voi, care sînteți nădejdea viitorului, să vă iubiți țara și poporul din care ați răsărit!» Cuvinte rostite de academicianul Constantin Daicoviciu la despărțire; iar pentru Ionescu Mihai, Șipoș Ana, Lăpușan Aurica, Samota Dorin și pentru toți elevii care au răspuns cu flori și calde mulțumiri — legămînt și mesaj emoționant.

MĂRTURII ALE ISTORICELOR BĂTĂLII.

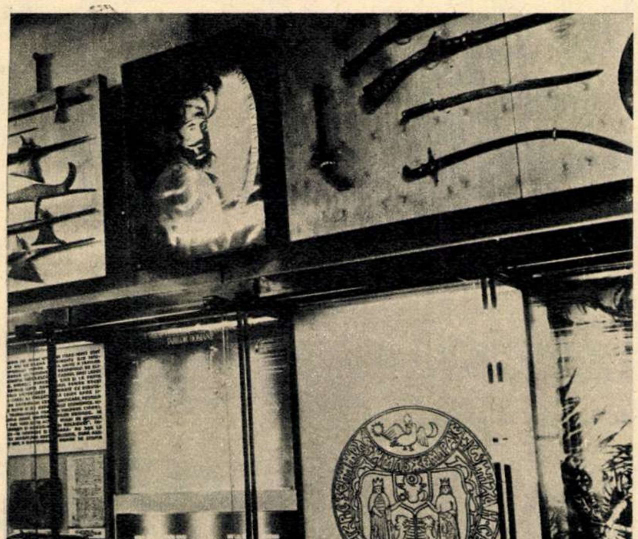

Fortes Fortuna adiuvat!
Izbînda e de partea cutezătorilor
— spuneau vechii romani.
Îndemnul și azi e valabil.
Însuflețiți de virtutea străbună,
pășiți înainte, mereu înainte, dragi
pionieri, ca totdeauna să fiți în
frunte...!

Cluj, 22 X 1968. prof. C. Daicoviciu

Un autograf pentru cititorii noștri.

DOCUMENT DAT DE MIHAI VITEAZUL, ÎN CALITATE DE PRINCIPE AL TRANSILVANIEI.

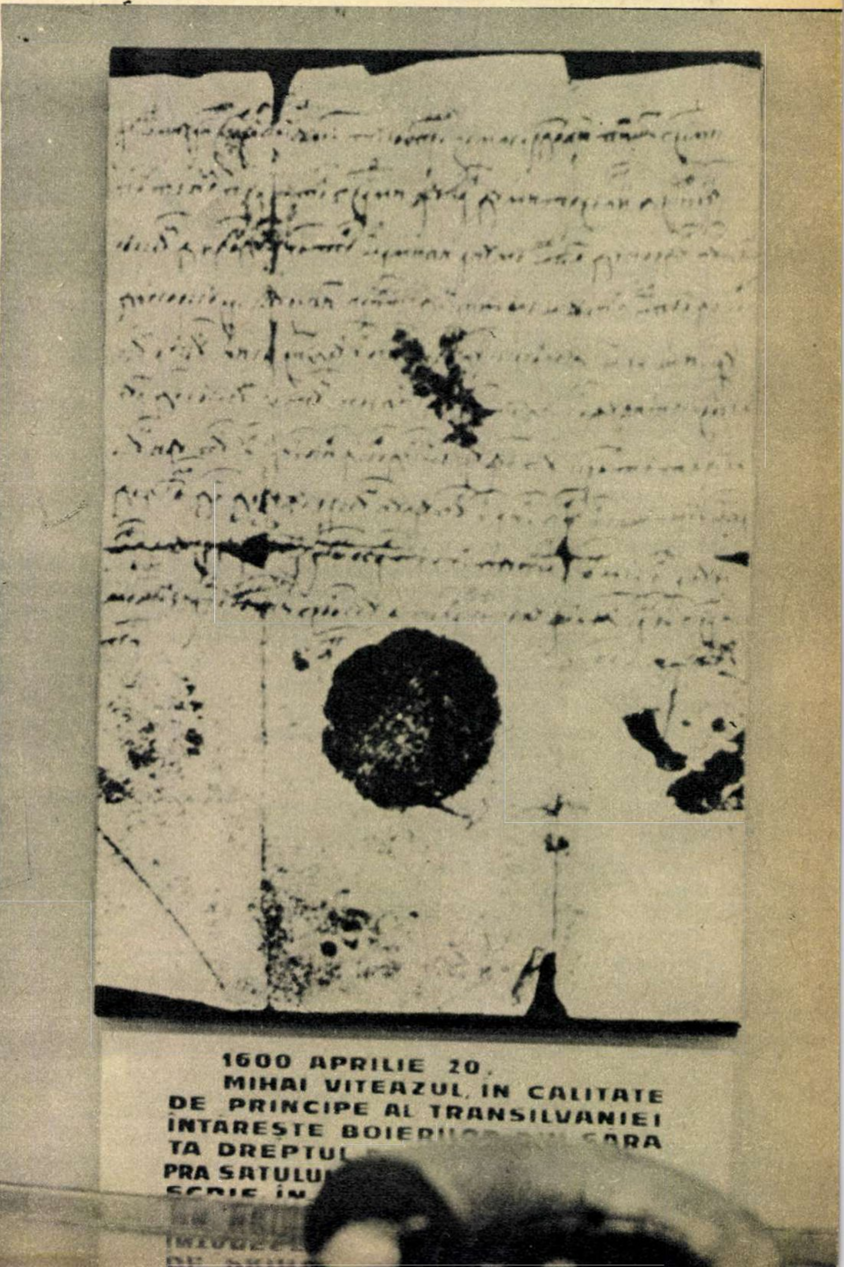
1600 APRILIE 20.
MIHAI VITEAZUL, IN CALITATE
DE PRINCIPE AL TRANSILVANIEI
ÎNTAREȘTE BOIER
TA DREPTUL
PRA SATULU
SCRIE ÎN

VISUL ȘI MAREA

Povestire
de
MANOLE AUNEANU

Sînt șase ani încheiați de cînd tot merg la școală și, sincer să fiu, n-aș spune că treaba asta este așa de plictisitoare — cum afirmă, cîteodată, Tănase II — dar nici n-aș avea tupeul să declar — cum face Popanică, de pildă — că mi-ar fi imposibil să lipsesc de la o oră, chiar dacă, să presupunem, «Steaua» ar urma să dispute în ziua respectivă finala Cupei campionilor europeni la fotbal. Noroc că steliștii sînt băieți cumsecade, ei cu «Rapid» își încearcă forțele, așa că Popanică doarme liniștit, nimeni nu-l poate dezminți.

Și totuși, de șase ani de cînd școlesc, n-am reușit încă să-mi formez o imagine clară, definitivă despre ceea ce știm cu toții că se numește o vacanță. La început, am crezut că vacanța e o joacă continuă, un fel de întoarcere la anii cînd răsfoiam abecedarul din distracție, nu din obligație. Apoi mi s-a părut că vacanța este repausul atletului care a trecut,epuizat, linia de sosire. Astăzi aș putea să jur că vacanța e o contopire a visului cu marea, în orice caz, ceva care seamănă cu amîndouă. O să spuneți, poate, că sînt un aiurit, sau că țin cu tot dinadinsul s-o fac pe interesantul. N-ați ghicit, nu vă supărați. Lucrul acesta i-ar conveni de minune și amicului Popanică, cu atît mai mult cu cît compunerile lui despre vacanță (cinci și cu una de anul ăsta, șase) sînt toate la fel, plate și banale, așa că v-aș ruga să nu vă pripiți. N-am nimic de împărțit cu neisprăvitul de Popanică, iar sentimentele mele față de dînsul au rămas neschimbate (în sensul că nu-l pot suferi în continuare, chiar dacă s-a mai dat pe brazdă, întrucîtva), așa că îl privește direct și personal cum și ce anume scrie despre vacanță, cu condiția să nu-și vire botul unde nu-i fierbe oala. Or el, tocmai asta face, se amestecă fățiș, și tare m-aș mira să n-o pățească iarăși, fiindcă, se știe, Tănase II i-o coace de mult. Un singur semn să fac aprigului și neiertătorului Tănase II și s-a zis cu Popanică! Numai că eu nu sînt omul ăla, dumneavoastră mă cunoașteți. Pe de altă parte, mă tem că gestul ar putea fi interpretat nu ca o lecție binemeritată, ci ca o răzbunare și — o să vă mirați — Popanică, chiar laș cum e, în marea lui invidie, ar fi în stare să suporte o chelfăneală zdravănă, numai ca să aibă un alibiu. Nu, stimabile, nu-ți oferă Sava Toporaș plăcerea asta, împotriva ta el are arme mult mai subtile!

Dar să nu mă aprind înainte de a vă povesti întîmplarea. Prima zi de școală a debutat, la ora de limba română, cu o compunere: «Cum ați petrecut în vacanța mare?» sau «Ce amintiri păstrați din timpul vacanței de vară?» Cum tema era arhicunoscută (se repetă de vreo șase ani, numai titlul se schimbă, dar nu prea mult), fiecare s-a așternut pe scris, dornic să spargă gheața cu o notă mare. Lîngă mine, Tănase II îmi face cu ochiul, în sensul că e în regulă, știe ce are de făcut. Numai Popanică nu-și găsea locul.

— Stai liniștit! șuieră amenințător Tănase II, temîndu-se, probabil, să nu-i zboare inspirația. Drept care, Popanică îi strecoară pe sub bancă o jumătate de baton de ciocolată.

— Ce vrei? întrebă abia auzit Tănase II, convins că generozitatea lui Popanică are un scop precis.

— Despre ce scrie Pioneză?

Nu m-am neliniștit, Tănase II nu e omul pe care să-l cumperi cu jumătate de baton de ciocolată. Clipește șiret și mă întreab[illegible]

— Despre ce scrii, Sava?

Nu-i răspund.

— Dă și jumătatea cealaltă dacă vrei să afli!

Popanică se execută, nu tocmai convins că i se va satisface, pe deplin, curiozitatea.

— Sava scrie despre mare, mă! — află, în sfîrșit, Popanică.

— Despre mare sau despre litoral? cere mituitorul să i se precizeze.

— Nu știu... Mai ai ciocolată?

— Îți dau în recreație. Cumpăr de la bufet.

Tănase II își aruncă privirea peste compunerea mea și răspunde în doi peri:

— Mă, ăsta scrie despre vis și despre mare.

— Despre ce, mă?! face năucit Popanică.

— Despre vis și despre mare, ce, ești surd?

— Să știi că nu-ți mai dau ciocolată!

— Poate vrei să-ți înmoi oasele...

Eram sigur că așa se va întîmpla. Tănase II nu face gaură în cer, dar e un băiat isteț și pe unul ca Popanică îl joacă pe degete. Vine recreația, mîncăm ciocolata. A doua zi, profesoara ne aduce compunerile.

— Bravo, Toporaș, ai făcut o compu[illegible] de 10 (profesoara noastră evaluează [illegible] și răspunsurile orale cu note, ea [illegible] «bine», «frumos», «foarte bine», «[illegible]ab», ci «[illegible] o teză de 9», «ai răspuns de 5» etc.) Vrei [illegible] citești clasei?

N-o să mă apuc acum să transcriu aici [illegible] compunerea. În orice caz am scris [illegible] e o chemare pe care o au[illegible] în clipe[illegible] premă liniște, că vuietul ei te înal[illegible] e un cameleon, culoarea ei nu e ni[illegible]de, nici albastră, marea are culoarea ei [illegible]oprie, sublimă, pe care nu o revezi decît cu ochii închiși, cînd te afli undeva singur și ești predispus la visare. Da, fiindcă și visul e un fel de mare, o nemărginire, un zbor. Tărîmul visului nu se vede niciodată, se bănuie numai, visul e o fată morgana și orizontul mării tot o fată morgana e.

După ce am terminat de citit, am fost felicitat și cu asta, basta. A urmat la rînd, Popanică.

— Ai o compunere de 6, băiete (profesoara spune «băiete» cînd e nemulțumită). Te-ai «inspirat» de la banca din față. Ai fi meritat 7, dar ți-am scăzut un punct pentru că nu se zice «Portul Euxin», cum ai scris tu, ci «Pontul Euxin», cum a scris Toporaș.

— N-am copiat după el! protestează Popanică. Mai întîi că tot ce a scris Toporaș e minciună!

— Ce vrei să spui cu asta? întreabă profesoara contrariată.

— Toporaș n-a fost în vacanță la mare! încearcă Popanică să-și plaseze cunoscuta-i lovitură pe la spate.

— De unde știi tu dacă a fost sau nu la mare?

— Întrebați-l. Să spună singur, dacă are curaj. Eu am fost la mare, la Mangalia, nu el!

— N-am fost la mare, e adevărat, am răspuns nițel stingherit. Dar am citit cîteva cărți și am visat-o. Așa mi-am închipuit eu că trebuie să fie marea...

Am trăit cîteva momente destul de penibile. Nu pentru mine, pentru Popanică. Voiam să-i spun că nu e suficient să vezi marea, trebuie s-o și simți. Iar eu în vacanța aceea, spre deosebire de alte vacanțe, visasem și simțisem marea. Dar am renunțat fiindcă chestiile astea sînt complicate și greu de explicat, mai ales pentru puterea de înțelegere a unuia ca Popanică.

— Stai jos, Popanică, a strigat enervată profesoara, și să scrii pe maculator de o sută de ori «Pontul Euxin», ca să nu mai greșești altă dată.

Foto: SORIN DAN

Am aflat cu bucurie că la Congresul internaţional de astronautică ce s-a desfăşurat de curînd la New York, stimatul nostru colaborator, **acad. ELIE CARAFOLI,** preşedintele secţiei de ştiinţe tehnice a Academiei R.S. România, a fost ales preşedinte al Federaţiei internaţionale de astronautică.

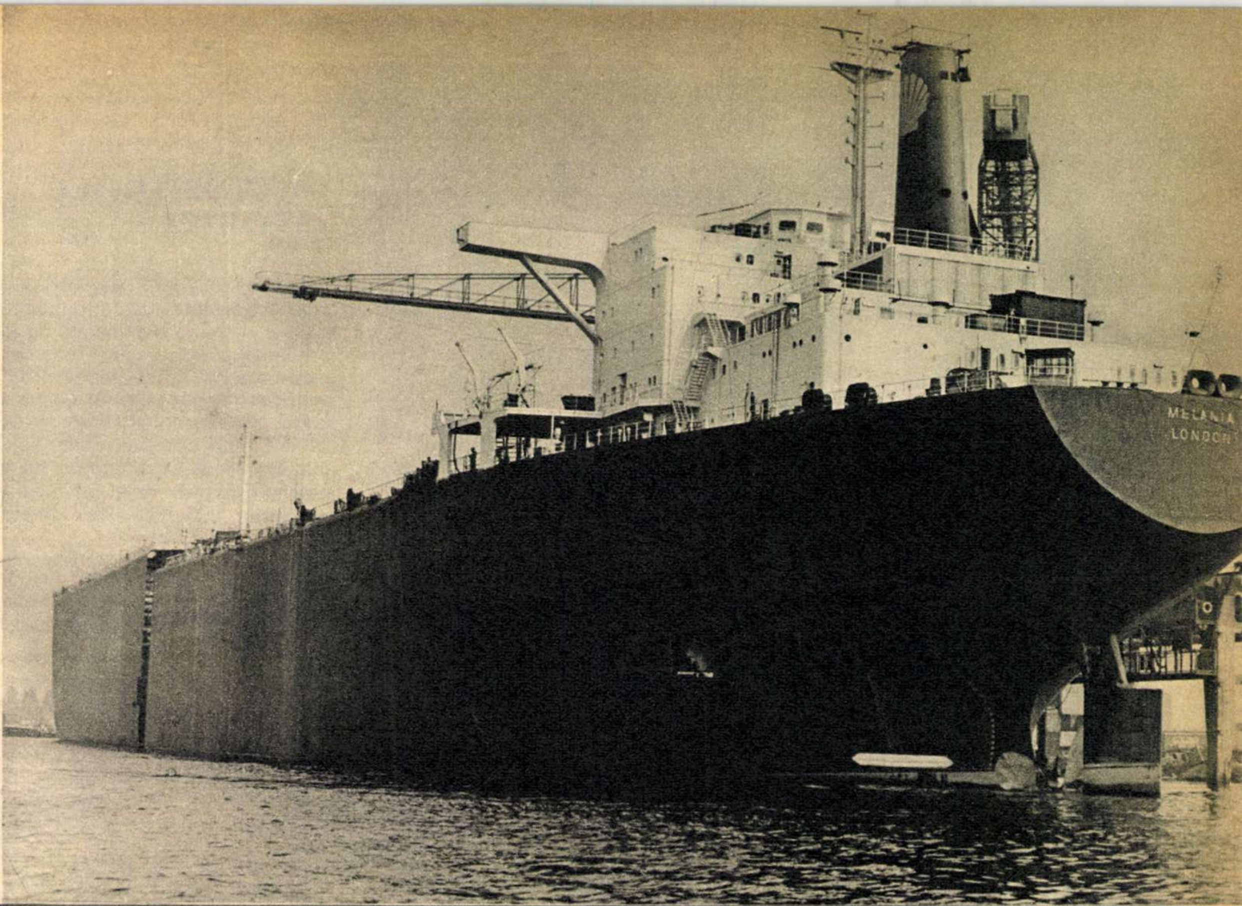

În exclusivitate pentru
Cutezătorii

CURSA TONAJULUI

Cele mai mari şosele ale lumii rămîn mările. În secolul aviaţiei şi al zborului cosmic, transportul maritim, departe de a apune, cunoaşte o înflorire fără precedent.

Un fenomen specific ultimelor decenii este gigantismul. Întrecerea în domeniul dimensiunilor şi al capacităţii navelor moderne de transport a căpătat cele mai spectaculoase aspecte în construcţia petrolierelor. Dacă în 1920 se considera că tonajul lor nu poate depăşi 60 000 de tone, astăzi se preconizează petroliere de 500 000—1 000 000 de tone. La ora aceasta pe şantierele navale ale lumii se află în construcţie 124 petroliere cu un tonaj de peste 100 000 de tone fiecare. Realizarea acestor vase presupune schimbări atît în conceperea şi amplasarea porturilor, cît şi în construcţia navelor înseşi. Se proiectează porturi în largul mării, puncte în care preţiosul lichid să treacă de pe vasele gigant pe cele normale, ocolindu-se astfel punctele primejdioase ale navigaţiei în apropierea vechilor porturi şi implicit pericolul poluării apelor oceanice.

Cît priveşte noile concepţii constructive, un exemplu ne oferă realizarea la Amsterdam a petrolierului «Melania» de 200 000 de tone. El este alcătuit din două părţi construite şi lansate la apă separat, urmînd a fi unite ulterior. Ingeniozitatea infinită a proiectanţilor de nave-gigant a biruit încă o «limită» relativă a posibilului.

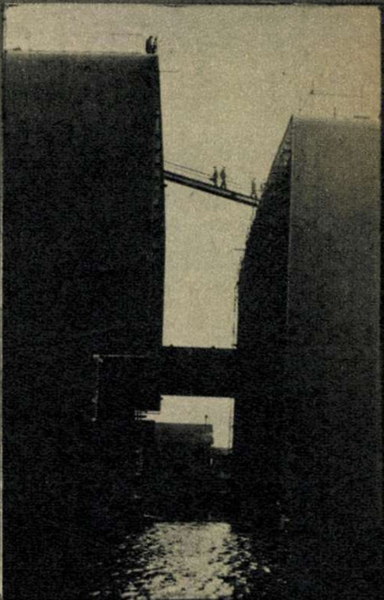

ACTUALITĂŢI ROMÂNEŞTI. ACTUALITĂŢI ROMÂNEŞTI ●●●●●●●

Oferim amatorilor de construcţii navale cîteva date deosebit de interesante privind activitatea în anii aceştia a Şantierelor navale din Galaţi

CELE MAI CUNOSCUTE TIPURI ROMÂNEŞTI DE NAVE MARITIME *sînt cargoul de mărfuri generale de 4 500 tdw, cargoul de transportat cherestea de 3 000 tdw şi nava destinată transportului minereurilor de 12 500 tdw.*

CONSUMUL DE OŢEL *pe care-l pretinde realizarea numai a corpului celor trei tipuri de nave amintite mai sus este de respectiv 1 600, 1 900 şi 4 700 de tone oţeluri laminate în table şi profile.*

O FOAIE DE TABLĂ *destinată construcţiilor navale are 20 mm grosime şi cîntăreşte aproape... 5 tone!*

ÎN CÎTE ORE SE CONSTRUIEŞTE O NAVĂ? *În ordinea amintită a celor trei tipuri ce se realizează în mod obişnuit la Galaţi, construcţia lor reclamă 600 000, 900 000 şi respectiv 2 000 000 de ore manoperă.*

În sfîrşit **SUDURA NECESARĂ ÎNCHEIERII UNEI NAVE** *se măsoară în... kilometri. Cargoul de 4 500 tdw, de pildă, pretinde 54 km de sudură!*

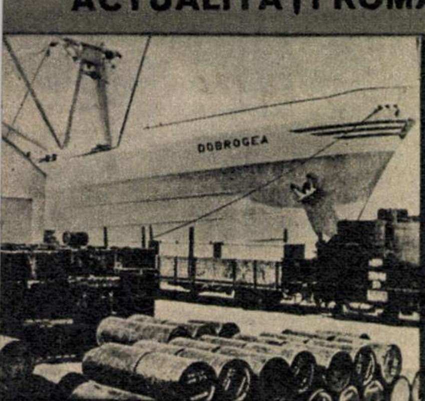

◀ **Cargoul «Dobrogea», gata de încărcare.**

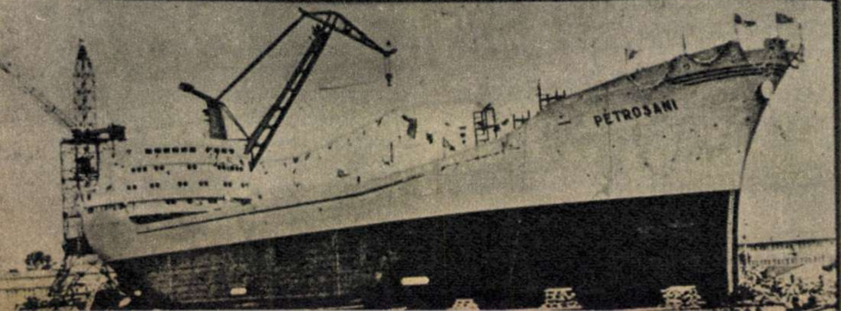

◀ **Mineralierul «Petroşani» înaintea botezului mării.**

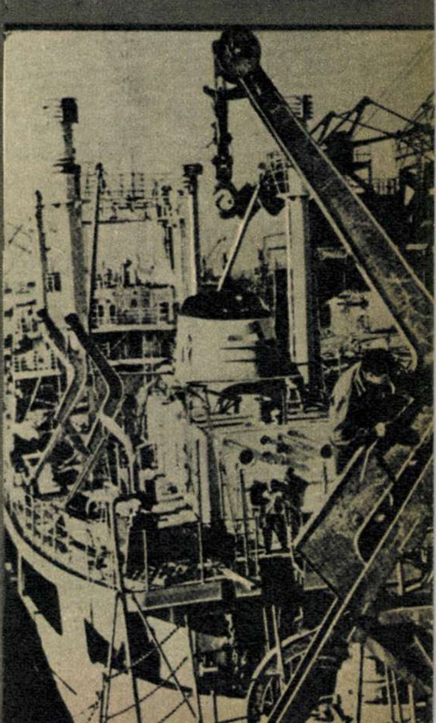

Zi de lucru la Galaţi. ▶

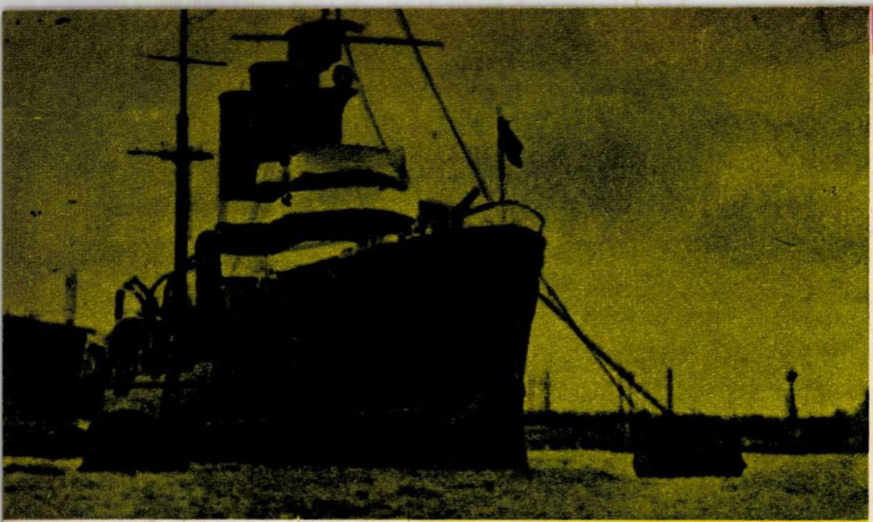

1

ORAȘUL NOPȚILOR ALBE

Reportaj de PETRE GHELME

LENINGRAD

DIMENSIUNILE ISTORIEI

Așezat în partea de nord-vest a Uniunii Sovietice, Leningradul, cu cei peste 3 milioane și jumătate de locuitori ai săi, este în același timp cel mai mare oraș din nordul planetei. Istoria a concentrat aici, poate mai mult decît în altă parte, evenimentele sale fulgerătoare, dînd timpului o altă dimensiune. De aceea te surprinde oarecum, reamintindu-ți-o, data întemeierii orașului de către Petru cel Mare: anul 1703. Nici trei veacuri de existență și Leningradul a intrat în conștiința lumii tot atît de adînc ca Atena, Roma, Moscova, Paris sau Londra, mari metropole în spatele cărora s-au adunat milenii de istorie. Este firesc. Aici au răsunat salvele de pe crucișătorul «Aurora», vestind începutul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, aici s-a declarat înființarea primului stat al muncitorilor și țăranilor, aici oamenii au rezistat eroic, timp de 29 de luni, asaltului disperat al mașinii de război hitleriste, pentru a găsi în ei înșiși acele puteri miraculoase ale ființei omenești, încercată pînă dincolo de limite, și a da lovitura nimicitoare cotropitorilor. Aici a trăit, a muncit și a visat Lenin, unul dintre cei mai mari gînditori revoluționari ai omenirii.

▲ Pe străzile și în piețele Leningradului aceeași animație de mare metropolă, la toate orele zilei și ale nopții. ▼

ACASĂ LA UN GENIU

De altfel prezența lui Lenin se face simțită peste tot în orașul nopților albe: la Gara Finlandeză, unde și-a ținut primul discurs după întoarcerea din exil, în ajunul începerii revoluției, la vechea universitate, unde și-a dat primul examen ca student, la Smolnîi, de unde a condus insurecția armată în timpul marii revoluții.

În palatul Smolnîi, Lenin a locuit o vreme și după instaurarea puterii sovietice. Camera care l-a adăpostit atunci pe marele gînditor și om de stat se păstrează și acum intactă. Intri și te aștepți ca gazda, plecată pentru cine știe ce treburi urgente, să se întoarcă din moment în moment. Între timp poți examina încăperea în voie, pentru că nimic nu te reține s-o faci, pentru că parcă ai mai fost aici, pentru că totul este intim, familiar. Două fotolii simple în jurul unei mese rotunde, la care poți sta de vorbă cu gazda despre bucuriile și necazurile care te frămîntă. Un telefon de epocă, prin care poți lua legătura cu oamenii, pentru că fără oamenii cărora le-ai închinat întreaga ta viață, nu poți trăi, un pat de campanie, extrem de simplu, prea simplu poate, pentru că omul care trăiește aici muncește, muncește de obicei pînă noaptea tîrziu, are griji și cîteodată obosește, și-atunci trebuie totuși, să se întindă pe pat, pentru a se odihni. A doua zi îl așteaptă atîtea treburi, și vremea trece repede și el trebuie să-și facă vreme pentru toate, și vremea trece... trece... Între timp ghidul a pornit magnetofonul. O voce energică, cu inflexiuni patetice uneori, vocea lui Lenin, aduce la cunoștință mulțimii fapte de o logică și clarviziune de care numai un geniu este în stare. Îți dai seama că prietenul tău, pe care l-ai așteptat atîta, are foarte multe treburi de rezolvat, întîrzie, îți vine să-i lași un bilet că l-ai căutat, părăsești încăperea, și de abia după ce ai coborît scările te cuprinde emoția. Doar ai fost acasă la Lenin, la una dintre marile personalități ale istoriei. Cum? Totul este așa de simplu. Exact. Totul este măreț de simplu.

NEVA SI COLOANELE DORICE

Prezența artei și prezența Nevei sînt cele două mari dominante care se fac simțite la fiecare pas în Leningrad. Orașul este el însuși un monument de arhitectură, sugerînd o armonie și un echilibru de gîndire constructivă cu care puține așezări ale lumii se pot lăuda. Fiecare casă — un stil. O personalitate. Coloanele de bazalt, de calcar, de marmură, roșie sau neagră, cu capitel doric, ionic sau corintic, fără capitel, îți ies înainte de peste tot, ca oamenii. Clădirea fostului Palat de Iarnă, în care sînt adăpostite marile galerii de artă ale Ermitajului, a fost construită între anii 1754 și 1762 de arhitectul Rastrelli, într-un remarcabil stil baroc, și are zidurile exterioare decorate cu sute de coloane albe. Întreaga construcție, un fel de zeitate a geniului arhitectonic, poartă pe cap o splendidă coloană de statui. Fiecare dintre ele a fost coborîtă cu grijă și păstrată la adăpost sigur în timpul războiului, așa cum se cuvine să fie păstrat un mare tezaur. În cele peste 300 de săli ale muzeului, colecțiile de opere și obiecte de artă, din toate epocile, începînd cu comuna primitivă, te fac să-ți amintești că te afli într-una dintre cele mai mari galerii de artă din lume, care alături de Luvru, la Paris, British Museum, la Londra, de Galeriile de artă din Dresda, sau de alte colecții și muzee de seamă ale lumii, constituie mîndria forței artistice creatoare a omului. Gloria picturii și sculpturii mondiale, începînd de la Rafael,

◀ *Fantezie în parcul de la Petrodvoreț.*

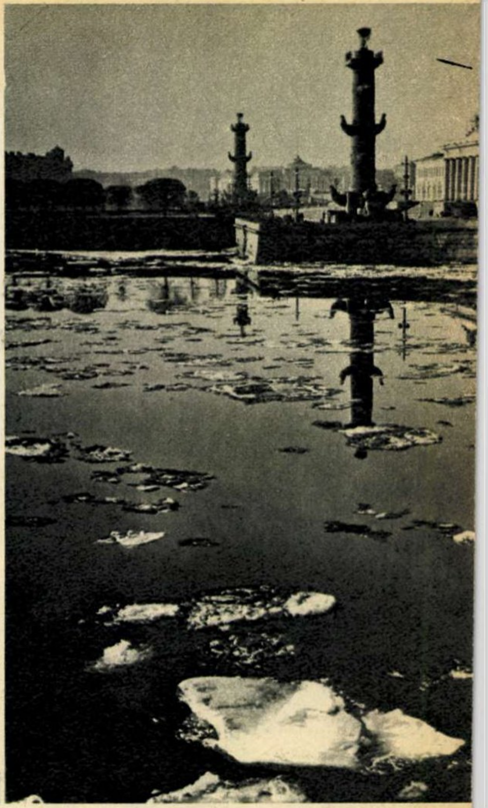

5

Crucișătorul «Aurora» — bătrînul martor al istoricelor zile de octombrie 1917 (foto 1).

«O prezență mereu visătoare: Neva. Străzile, prospectele, pe care Pușkin și-a visat eroii intrați în legendă, pornesc de la Neva, ajung la Neva, trec peste Neva, merg pe lingă Neva...» (foto 2, 3, 4, 5).

«La catedrala Isaakiev, a cărei cupolă centrală atinge înălțimea de 104 m, coloanele de marmură roșie au cîte 200 de tone fiecare, iar arhitecții și meșterii care le-au ridicat, cu peste o sută de ani în urmă, au trebuit să găsească soluții ingenioase pentru a suplini slaba dezvoltare a mijloacelor tehnice cu care se construia atunci» (foto 6, 7).

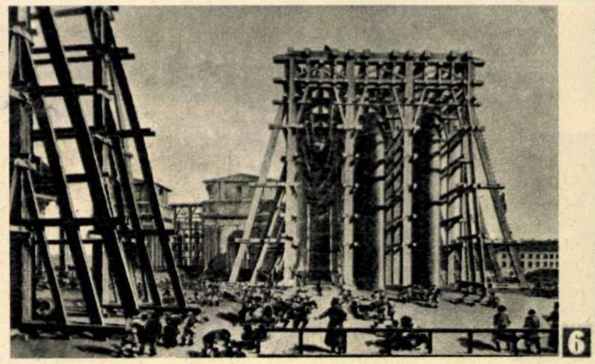

6

Leonardo da Vinci, Michelangelo, Tiziano, Velasquez, Rembrandt și venind pînă la arta modernă franceză — Rodin, Cezanne, Matisse, Braque etc. sau și mai încoace, la marele Pablo Picasso, este reprezentată aici — tot așa de bogat cum este reprezentată arta rusă

2

3

4

prin Repin, Surikov sau Aivazovski. Dacă ai acorda numai o singură secundă fiecărei gravuri și fiecărui desen din cele aproape 550 000 de care dispune colecția de stampe a muzeului, ți-ar trebui mai mult de 60 de zile și nopți de veghe continuă.

La catedrala Isaakiev, a cărei cupolă centrală atinge înălțimea de 104 m, coloanele de marmură roșie au cîte 200 de tone greutate fiecare, iar arhitecții și meșterii care le-au ridicat cu peste o sută de ani în urmă au trebuit să găsească soluții ingenioase pentru a suplini slaba dezvoltare a mijloacelor tehnice cu care se construia atunci. Cartierele noi ale Leningradului, cu multe flori și cu o arhitectură care încearcă să se integreze din ce în ce mai mult în stilul general al orașului, se construiesc astăzi rapid, cu mijloacele tehnice cele mai moderne pe care secolul nostru le pune la dispoziția omului.

Și printre toate acestea, subliniind zborul arcuit al unui pod, de pe un mal pe celălalt, sau oglindind un șir de coloane din marmură albă, mărind, cu clipocitul valurilor sale, liniștea unei străzi retrase din viața cotidiană trepidantă a marii metropole nordice, — o prezență mereu visătoare: Neva. Străzile, prospectele pe care Pușkin și-a visat eroii intrați în legendă, pornesc de la Neva, ajung la Neva, trec peste Neva, merg pe lîngă Neva, și, pentru a nu dezice regula, metroul chiar, străbate cu luminile sale amețitoare pe sub albia Nevei. Pentru că Neva, ca și ochii albaștri ai fetelor și băieților din Leningrad, te privește de peste tot.

LENINGRĂDENII

Nu poți vorbi de Leningrad fără a vorbi de leningrădeni. Ei nu trăiesc într-un oraș. Trăiesc într-un mare muzeu, și ei nu sînt locuitori ai muzeului, ci muzeul însuși face parte din ființa lor. Nu numai Nina Kuzmina sau Valentina Vasilievna, care, în calitatea lor de gazde deosebit de amabile, au făcut tot ce se putea face pentru a ne arăta orașul, ca pe cel mai scump odor al lor, dar fiecare om întîlnit pe stradă, fiecare șofer, sau copil, în drum spre școală, ori spre joacă, ar fi în stare să spună povestea fiecărei străzi, a fiecărei clădiri, sau măcar să-ți recite o poezie, sau să-ți fredoneze o melodie referitoare la Leningrad.

— Nu-i așa că Leningradul este cel mai frumos oraș de pe lume?

— Așa e...

— Și străzile Leningradului mai frumoase decît oriunde?

— Și...

— Și Neva e mai frumoasă la noi...

— În altă parte nu e Nevă...

— Nu e, dar aici e mai frumoasă...

— Mai...

Prietenul meu, Andrei Ivahnov e moscovit. Zîmbește văzînd înflăcărarea Ninei Kuzmina. Zîmbesc și eu. În fond ce, parcă nu tot așa vorbesc și părinții despre copiii lor cei mai dragi?

7

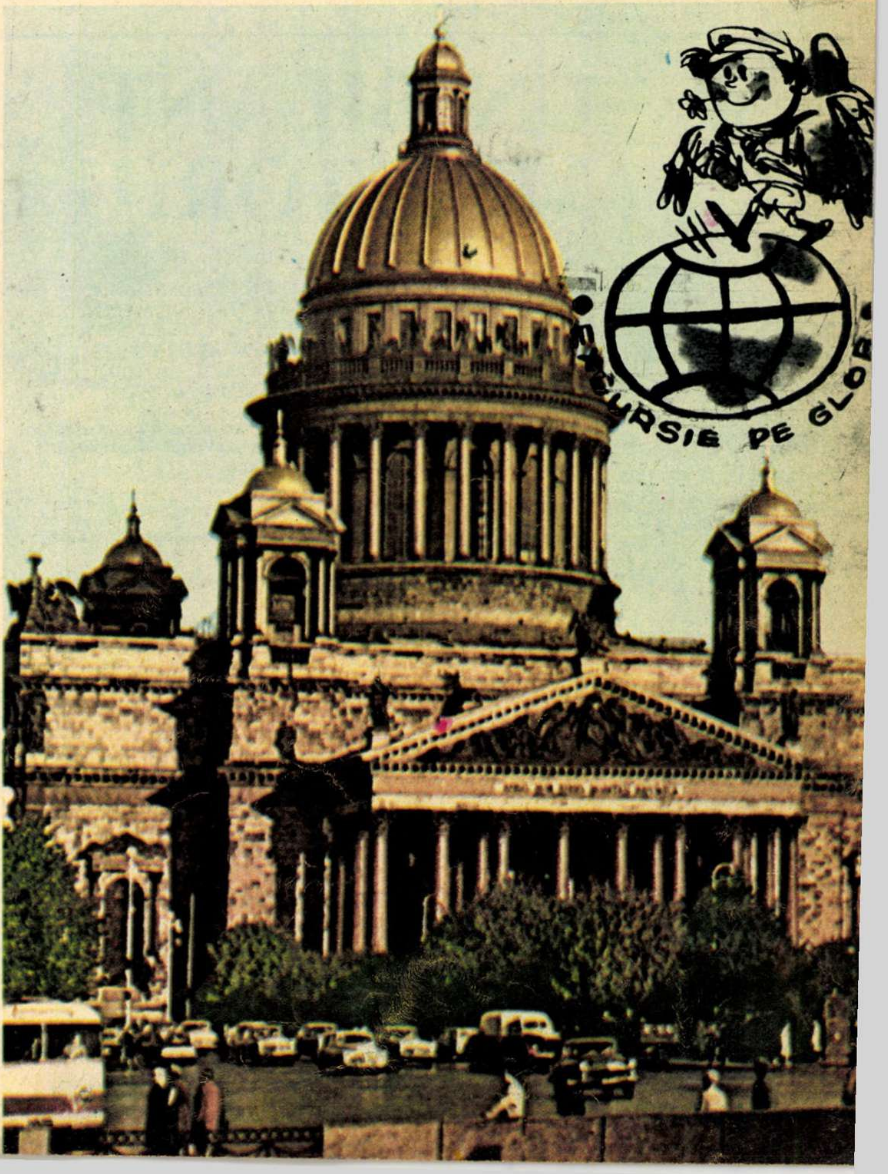

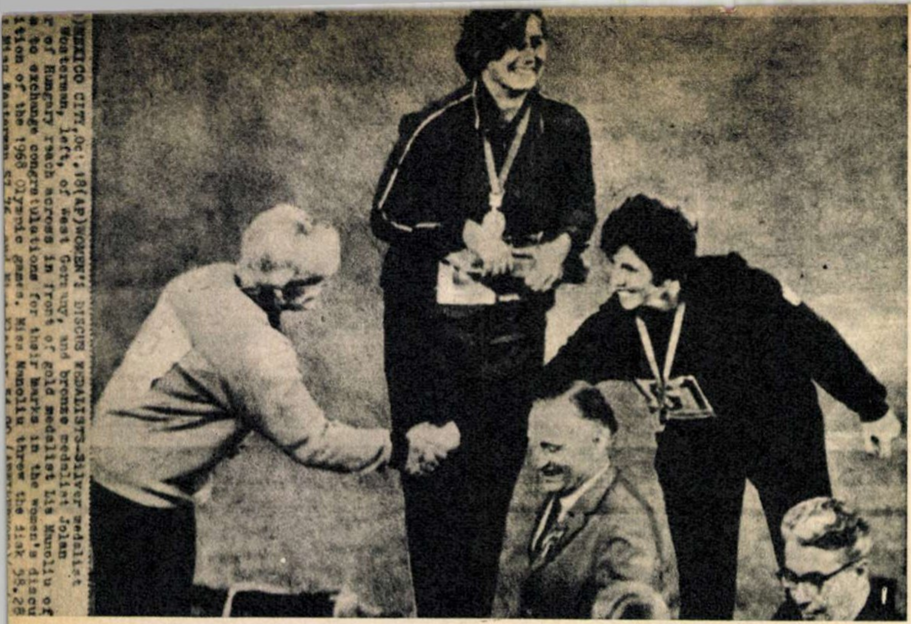
)MEXICO CITY,Oct.18(AP)WOMEN'S DISCUS MEDALISTS-Silver medalist
Westermann, left, of West Germany, and bronze medalist Jolan
r of Hungary reach across in front of gold medalist Lia Manoliu of
a to exchange congratulations for their marks in the women's discu
ition of the 1968 Olympic games. Miss Manoliu threw the disk 58.28
1

RECORDURI OLIMPICE FĂRĂ... MEDALII

Da. Există. Sînt recorduri unice, cele mai greu de egalat. Totuşi pentru ele nu se primesc medalii. Iată cîteva:

● **RECORD DE PARTICIPARE:** *LIA MANOLIU,* **pentru cea de a 5-a oară prezentă la j.o., record unic în istoria olimpiadelor.** *Singura atletă care a realizat această performanţă, încununată şi cu o medalie de aur. Şi s-ar putea ca LIA MANOLIU să participe şi la München, în 1972....*

● **RECORD ÎN MEDALII DE AUR:** *ALFRED OERTER* **a cîştigat pentru a patra oară medalia de aur la aruncarea discului.** *Patru medalii, şi nu are decît 32 de ani! Discobolul american are toate şansele să cîştige pînă la 40 de ani şi... a 6-a medalie.*

● **RECORDUL ORIGINALITĂŢII:** *DICK FOSBURY. Este singurul campion olimpic care sare la înălţime cu spatele.*

● **RECORD FAMILIAL:** *doi fraţi, japonezii MIYAKE YOSHINOBU şi MIYAKE YOSHIYUKI au urcat pe podiumul olimpic în cadrul aceleiaşi categorii la haltere: primul —* **medalia de aur;;** *al doilea —* **medalia de bronz.** *Următorul record de familie? Cei doi aşteaptă să crească şi cel de al treilea frate, ca împreună să ocupe tot podiumul...*

● **RECORD CIFRIC:** *cifrele 17 şi 18 deţin un adevărat record în nataţie. Cei mai mulţi înotători au cîştigat titlul olimpic la vîrsta de 17—18 ani. DON SCHOLLANDER (S.U.A.), australianca LYNNE MC CLEMENTS, MIKE WENDON (S.U.A.) F. MUNOZ (Mexic)...*

Pentru prima oară în istoria J.O., flacăra olimpică e aprinsă de o femeie.

Mai ceva decît discobolul lui Miron..

Un gest emoţionant: aurul e sărutat. Şi nu pentru că e aur, ci pentru că e olimpic.

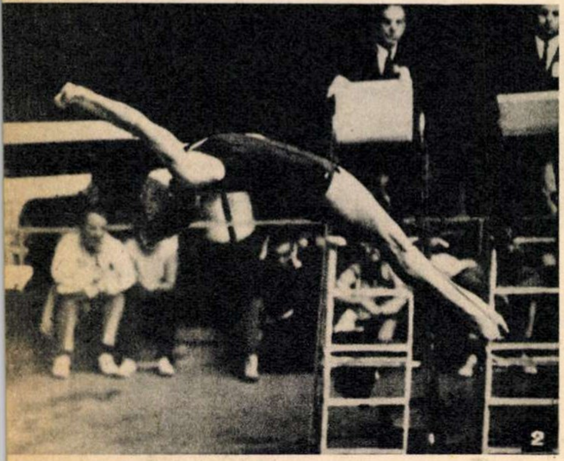

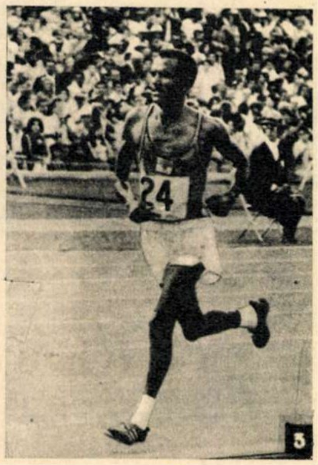

UN BILANŢ MERITORIU

1

2

3

4

PARTICIPAREA SPORTIVILOR ROMÂNI LA CEA DE A XIX-A EDIŢIE A J.O. DE LA CIUDAD DE MEXICO S-A SOLDAT CU UN «NOU RECORD». ÎN CEEA CE PRIVEŞTE NUMĂRUL DE MEDALII CÎŞTIGATE ÎN ASEMENEA COMPETIŢII. ÎN TOTAL *15* MEDALII, DINTRE CARE *4* DE AUR, *6* DE ARGINT ŞI *5* DE BRONZ.

Iată acum şi pe autorii acestei performanţe, cărora ne permitem ca în numele cititorilor revistei «Cutezătorii», să le transmitem felicitările noastre.

MEDALII DE AUR

— VIORICA VISCOPOLEANU (atletism) — săritura în lungime (foto 1)

— IONEL DRÎMBĂ (scrimă) — floretă masculin individual (foto 2)

— LIA MANOLIU (atletism) — disc. (foto 3)

— IVAN PATZAICHIN (foto 4)

— SERGHEI COVALIOV (foto 5)**— canoe dublu *1000* m.**

MEDALII DE ARGINT

— MIHAELA PENEŞ (atletism) — suliţă

— ILEANA SILAI (atletism) — *800* m

— ION BACIU (lupte greco-romane) cat. *57* kg.

— MARCEL ROŞCA (tir) pistol viteză

— ION MONEA (box) cat. semigrea.

— DIMITRIE IVANOV, HARALAMBIE IVANOV, ANTON CALENIC, MIHAI TURCAŞ (canoe) patru *1000* m.

MEDALII DE BRONZ

— SIMION POPESCU (lupte greco-romane) cat. *63* kg.

— NICOLAE MARTINESCU (lupte greco-romane) cat. *97* kg.

— VIORICA DUMITRU (caiac) simplu *500* m.

— CALISTRAT CUŢOV (box) cat. semiuşoară.

— ECATERINA IENCIC — STALH, OLGA SZABO, MARIA VICOL, ILEANA DRÎMBĂ, ANA ENE (scrimă) floretă feminin pe echipe.

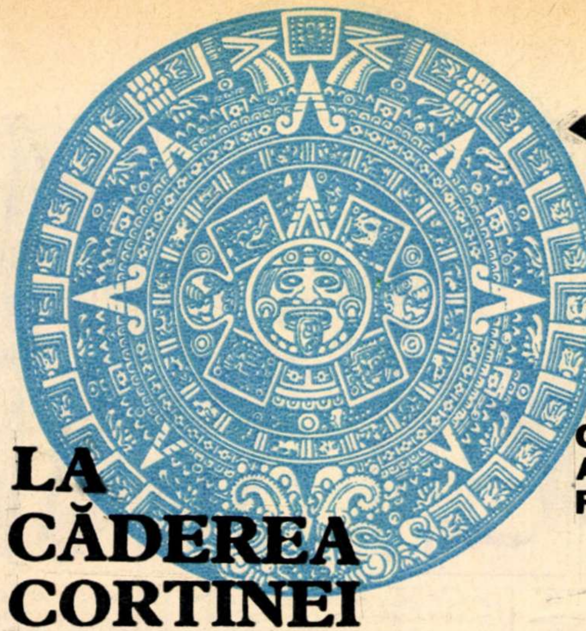

Calendarul soarelui la vechii azteci

LA CĂDEREA CORTINEI

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

Departe, în legendara «Țară a Aztecilor», în preajma piramidelor de la Teotihuacan, acolo unde focul sacru aprins în fața Piramidei Lunii simboliza la vechii locuitori ai Mexicului dragostea de viață și încrederea în viitor, a străjuit, timp de două săptămîni, flacăra olimpică aidoma unui nou foc sacru căruia simbolul înțelegerii, prieteniei și păcii între popoare i-au sporit strălucirea.

Timp de două săptămîni, datorită unui satelit — dispecer solitar deasupra apelor Atlanticului — am urmărit în fața micului ecran (devenit adeseori vibrant crîmpei din Stadio Universitario, piscina Alberca sau din oglinzile albastre de la Xochimilco) întrecerile celor mai buni sportivi ai lumii. Am văzut căzînd recorduri mondiale și olimpice, am participat la curse spectaculoase în care talentul îndelung și cu migală șlefuit, tenacitatea și dăruirea pentru sport și-au pus amprenta. Deși n-am rostit cuvintele **«citius, altius, fortius!»** *— mai repede, mai sus, mai puternic!, deviza jocurilor olimpice — ele au fost pe buzele noastre, din faptul serii pînă dincolo de cumpăna nopții cînd, în fața magicului ecran, am fremătat la unison cu sute de milioane de locuitori ai planetei noastre, sportul polarizînd în aceste zile nebănuite energii, speranțe, visuri.*

Am văzut în aceste zile bucuria explodînd sublim în gesturi înalte și chiar în lacrimi, cînd învingătorii urcau pe podium, și am văzut și lacrimi de deznădejde, pentru că întrecerile sportive cunosc nu numai aureolări, ci și amurguri de zei.

Și, am văzut în aceste zile incredibilul căpătînd dimensiuni reale. Cine ar putea uita fenomenala săritură de **8,90 m** *a lui BOB BEAMON, corectînd ultimul record mondial cu peste* **50 de cm** *(cînd* **Ralph Boston** *a reușit să bată abia după 20 de ani recordul lui* **Jesse Owens** *din 1935 doar cu 8 cm); sau uluitoarea cursă a lui JIM HINES,* **«racheta de ciocolată»**, *care avea să coboare recordul olimpic și recordul lumii sub 10 secunde pe 100 m, urmată la puțină vreme de altă asemănătoare cursă a* **«superrachetei»** *TOMMIE SMITH, coborînd și el recordul lumii pe 200 m plat sub 20 de secunde! Cine ar putea-o uita pe Margitta Gummel, prima aruncătoare de greutate care a trecut granița celor 19 m corectînd, într-o zi, de două ori recordul mondial, cu 19,07 m și-apoi cu 19,61 m sau pe «gazela neagră» Wyomia Tyus, prima sprinteră a lumii care a realizat 11 secunde pe 100 m!... Cine l-ar putea uita pe* **«flyer Dick», «Dick zburătorul»**, *originalul DICK FOSBURY care sare peste stachetă... cu spatele, la 2,24 m bătînd recordul olimpic cu 6 cm, sau pe* **«oamenii platourilor înalte»**, *stăpînii absoluți ai curselor de fond — KEINO* **(1 500 m)**, *TEMU* **(10 000 m)**, *GAMMOUDI* **(5 000 m)**, *BI WOTT* **(3 000 m obstacole)** *și pe MAMO WOLDE, maratonistul care, după* **42 km 195 m**, *alerga pe stadion în turul de onoare de parcă ar fi fost la începutul cursei!*

Dar mai ales cine ar putea să uite acel **6,82 m la lungime** *al VIORICĂI VISCOPOLEANU, care printr-o singură săritură* **a doborît 5 recorduri: mondial, olimpic, european, balcanic** *și* **al României,** *sau medalia de aur a LIEI MANOLIU,* **singura atletă din lume care a participat la 5 olimpiade!** *Pe retinele ochilor noștri am păstrat imaginea* **«suliței de argint»** *a MIHAELEI PENEȘ, la un pas de a realiza performanța de la Tokio și finișul ILENEI SILAI în cursa de* **800 m,** *cînd printr-un sublim efort de voință a izbutit imposibilul, cîștigînd «argint» atunci cînd totul părea pierdut.*

...Și cine ar putea să-i uite pe marii învinși: RON CLARKE, multiplu campion mondial care părăsește atletismul fără o medalie olimpică, pe RITA SCHMIDT (R.D.G.) care visa laurii IOLANDEI BALAȘ, pe LUDWIG DANEK, JAI SILVESTER... Sau pe noile stele ale sportului mondial, prea puțin cunoscute pînă ieri, sulițașa ANGELA NEMETH, săritoarea MILOSLAVA REZKOVA, tînăra înotătoare australiană LYNNE MC CLEMENTS sau tînărul mexican F. MUNOZ!...

«Citius, altius, fortius!» «Mai repede, mai sus, mai departe!»

Pînă cînd? — veți întreba. Există limite ale potențialului uman în sport? Ceea ce ieri părea imposibil, iată realizat azi! Calculatoarele electronice prevedeau: 8,90 m la lungime bărbați pentru anul 2150, 6,82 m la lungime femei pentru 1975, iar 19,50 la greutate femei în 1980 și 17,30 la triplu salt în 1975. Pînă acum cîțiva ani, 5 m la prăjină era de necrezut. Azi, recordul olimpic se dispută la 5,40 m de către trei săritori. Pista de tartan, prăjina din fibre de sticlă, pantofii cu mai multe cuie, voința, talentul, antrenamentele diabolice prin perseverența lor, toate acestea au dus la asemenea rezultate!

Olimpiada de la Tokio a fost supranumită **Olimpiada recordurilor.** *Cea de la Mexic merită, pe bună dreptate, titlul de* **Olimpiada recordurilor uluitoare,** *sau, dacă vreți,* **Olimpiada superrecordurilor.**

«Fiesta» mexicană s-a încheiat. Dar a fost ea numai mexicană? Nu! A fost o sărbătoare a întregii omeniri, o fiestă căreia flacăra olimpică de lîngă Piramida Lunii i-a dat o aureolă de neuitat, în numele prieteniei și păcii.

SEVER NORAN
redactor responsabil al Buletinului Olimpic Român

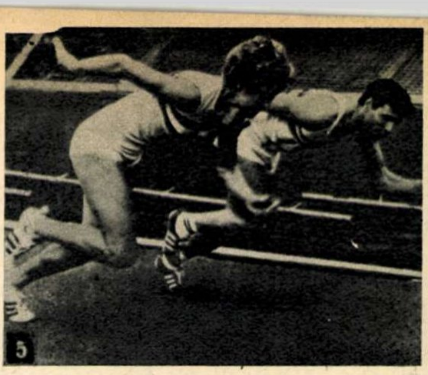

5

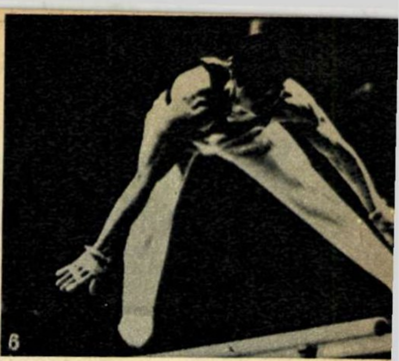

6

7

MOZAIC OLIMPIC

• PRINTRE SPORTIVII CARE TIMP DE 15 ZILE S-AU ÎNTRECUT PENTRU OBȚINEREA MEDALIILOR, PRINTRE OFICIALII PREZENȚI LA ACESTE ÎNTRECERI, S-AU AFLAT ȘI O SERIE DE PERSONALITĂȚI ALE LUMII SPORTIVE:

— JOHNY WEISSMÜLER — CELEBRUL INTERPRET AL LUI TARZAN, CAMPION OLIMPIC LA NATAȚIE ÎN 1924 ȘI 1928.

— GHERMAN TITOV, COSMONAUTUL.

— EROUL J.O. DE LA BERLIN 1936, JESSE OWENS, CÎȘTIGĂTOR A TREI MEDALII DE AUR LA ATLETISM.

— CRISTIAN D'ORIOLA — CELEBRUL SCRIMER FRANCEZ, CAMPION OLIMPIC ÎN 1952 ȘI 1956.

— VLADIMIR KUȚ ATLETUL SOVIETIC CARE LA J.O. DE LA MELBOURNE — 1956 A URCAT PE CEA MAI ÎNALTĂ TREAPTĂ A PODIUMULUI ÎN PROBELE DE 5 000 ȘI 10 000 M.

• CEL MAI TÎNĂR PARTICIPANT LA J.O., ÎNOTĂTOAREA DIN PORTO RICO, LIANA VICENS ÎN VÎRSTĂ DE 11 ANI, PARTICIPANTĂ ÎN PROBELE DE NATAȚIE 100 M ȘI 200 m BRAS.

1. Lia Manoliu (cea mai mare performanță în aruncarea discului-femei din istoria sportului), pe podium-ul învingătorilor.

2. Start spectaculos în piscina Alberca al renumitei înotătoare americane Debbie Meyer, cîștigătoare a trei medalii de aur la olimpiada din Mexic.

3. Mamo Wolde — maratonistul nr. 1 al lumii (Telefoto A.P.— AGERPRES),

4. «Oamenii de ciocolată» au dominat categoric cursele de sprint.

5—6. Instantanee grăitoare: efort, tehnică, grație, luptă și... aur.

7. Aspect cotidian din timpul olimpiadei: la intrarea principală a marelui Stadion universitar pe care s-au desfășurat probele de atletism.

8. Perfecțiunea în tehnica preluării ștafetei face ca sutimile de secundă cîștigate să-și spună cuvîntul.

8

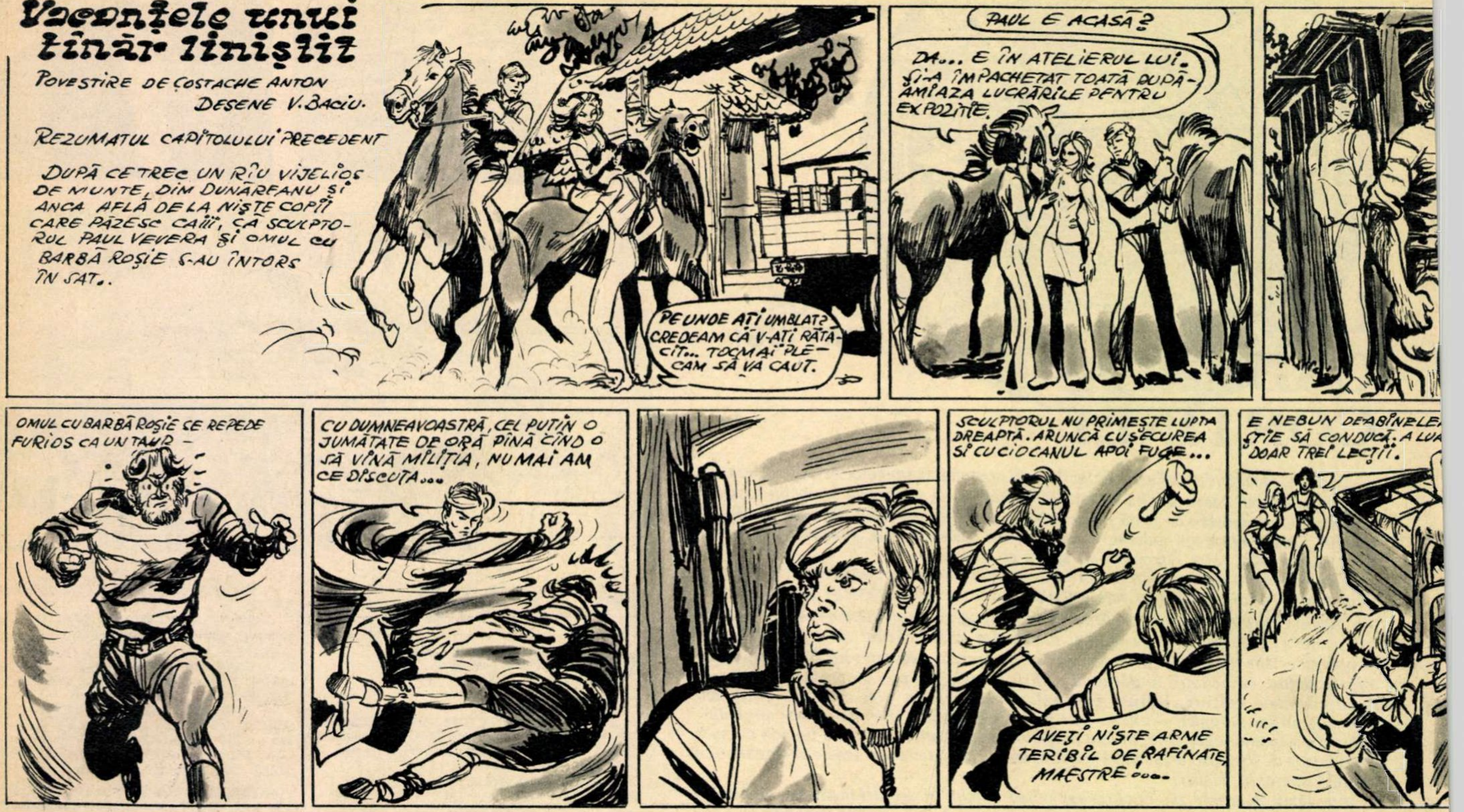
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE COSTACHE ANTON
DESENE V. BACIU.
REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT
DUPĂ CE TREC UN RÎU VIJELIOS DE MUNTE, DIM DUNĂREANU ȘI ANCA AFLĂ DE LA NIȘTE COPII CARE PĂZESC CAII, CĂ SCULPTORUL PAUL VEVERA ȘI OMUL CU BARBĂ ROȘIE S-AU ÎNTORS ÎN SAT..
PE UNDE AȚI UMBLAT? CREDEAM CĂ V-AȚI RĂTĂCIT... TOCMAI PLECAM SĂ VĂ CAUT.
PAUL E ACASĂ?
DA... E ÎN ATELIERUL LUI. ȘI-A ÎMPACHETAT TOATĂ DUPĂ-AMIAZA LUCRĂRILE PENTRU EXPOZIȚIE.
OMUL CU BARBĂ ROȘIE SE REPEDE FURIOS CA UN TAUR –
CU DUMNEAVOASTRĂ, CEL PUȚIN O JUMĂTATE DE ORĂ PÎNĂ CÎND O SĂ VINĂ MILIȚIA, NU MAI AM CE DISCUTA...
SCULPTORUL NU PRIMEȘTE LUPTA DREAPTĂ. ARUNCĂ CU SECUREA ȘI CU CIOCANUL APOI FUGE...
AVEȚI NIȘTE ARME TERIBIL DE RAFINATE, MAESTRE!...
E NEBUN DE-A BINELEA
ȘTIE SĂ CONDUCĂ. A LUA
DOAR TREI LECȚII.

ATANASIE TOMA

REVANȘA

ROMAN FOILETON

(5)

În sală era liniște. Murphy strigă tare, cu toate că în liniștea aceea se auzeau chiar și respirațiile precipitate ale celor aflați de față:

— Treizeci și cinci o dată... Treizeci și cinci de două ori, treizeci și cinci de trei ori....

— Ofer patruzeci de procente. Tex aproape țipase și în sală reîncepu rumoarea...

Toți priveau spre el, iar proprietarii marilor săli din New York discutau agitați, cu glas șoptit, consultîndu-și carnețelele.

— Patruzeci și cinci. Coaliția proprietarilor de săli își spunea ultimul cuvînt.

— Pot să mai urc? îl întrebă Tex pe bătrînul manager.

— Poți, dar nu vei mai organiza meciul ăsta în nici o sală... Nici măcar pe maidane.

Tex nu-l mai asculta. Era hotărît să ducă lupta pînă la capăt, cu orice risc.

— Mai licitează cineva? întreabă Murphy.

— Da, eu...

Privirile se întoarseră din nou către Tex.

— Ofer cincizeci de procente...

O furtună de voci agitate îi însoți cuvintele. Tex nu mai auzi în vacarmul acela înfiorător decît cuvîntul pe care îl aștepta:

— Adjudecat!

Bietul avocat, martor al furtunoasei licitații, căzu sfîrșit pe fotoliu, și abia apoi își aminti că trebuie să lovească în masă cu ciocanul de lemn.

— Ce facem acum, bătrîne? întrebă Tex.

Morisson, în loc de răspuns, făcu semn în direcția în care se afla grupul proprietarilor de cluburi. Aceștia priveau spre Tex cu o ironie neascunsă. Erau convinși că imprudentul acesta răsărit naiba mai știe de unde în lumea lor cu teribile legi nescrise avea să-și frîngă gîtul, iar apoi, după scadența de la 5 iulie 1910, aveau să organizeze meciul așa cum doreau și la prețul pe care aveau să-l fixeze ei și nu o licitație publică.

La ieșirea din hotel un tip din sud îl îmbrînci pe Tex, înjurîndu-l.

— Să te păzești de noi, băiatule, îi aruncă acesta printre dinți, — ți-l aranjăm noi pe negrul tău pînă la meci...

Asta însă nu însemna nimic pe lîngă ceea ce îl aștepta pe Tex în stradă. De clipele acelea aveau să-și reamintească cu neliniște într-o zi călduroasă la Reno, cînd, în fața a peste 100 000 de spectatori cu Coltul de 9 mm în mînă, urca pe ring pentru a arbitra «meciul secolului».

— Mult calm, Tex... Lasă dracului pistolul în

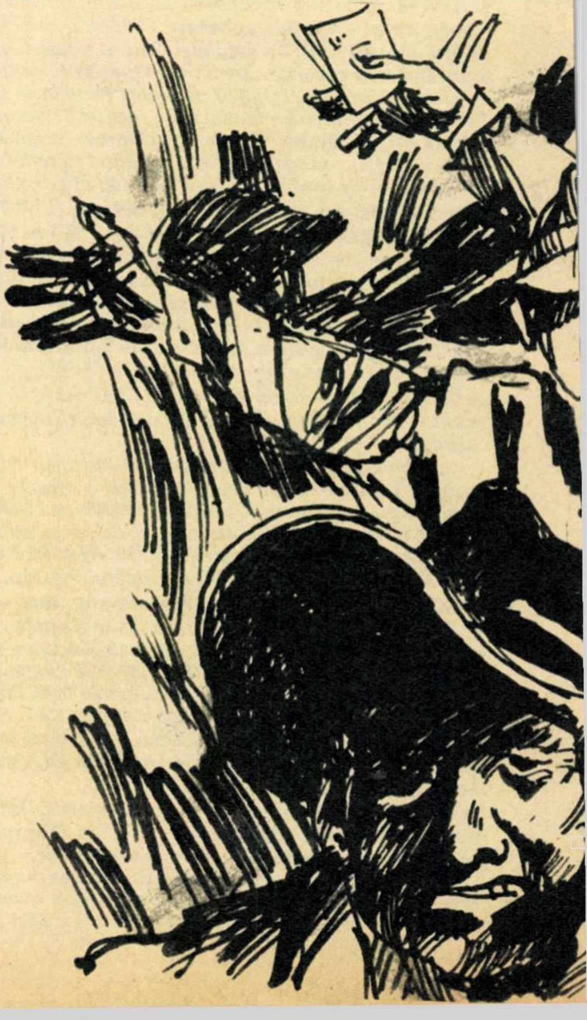

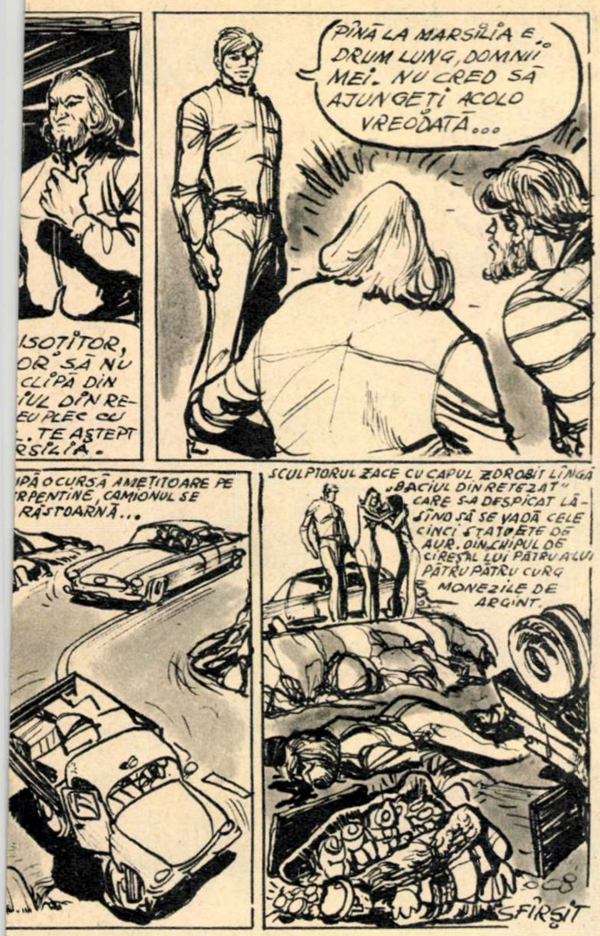
ISOȚITOR,
OR SĂ NU
CLIPĂ DIN
IUL DIN RE-
EU PLEC CU
L. TE AȘTEPT
RSILIA.
PÎNĂ LA MARSILIA E
DRUM LUNG, DOMNII
MEI. NU CRED SĂ
AJUNGEȚI ACOLO
VREODATĂ...
IPĂ O CURSĂ AMEȚITOARE PE
RPENTINE, CAMIONUL SE
RĂSTOARNĂ...
SCULPTORUL ZACE CU CAPUL ZDROBIT LÎNGĂ
„BACIUL DIN RETEZAT"
CARE S-A DESPICAT LĂ-
SÎND SĂ SE VADĂ CELE
CINCI STATUETE DE
AUR. DIN CHIPUL DE
CIREȘAL LUI PĂTRU A LUI
PĂTRU PĂTRU CURG
MONEZILE DE
ARGINT.
SFÎRȘIT

REDACȚIA ÎNTREABĂ: CE CREDEȚI DESPRE SINCERITATE?

IOSIF TEODORESCU

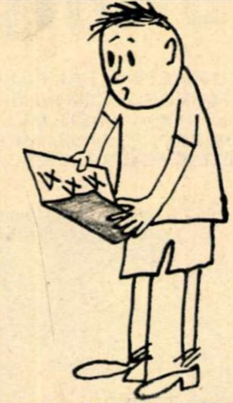

◀ Nu cred că profesorul să fie sincer...!

ADRIAN ANDRONIC

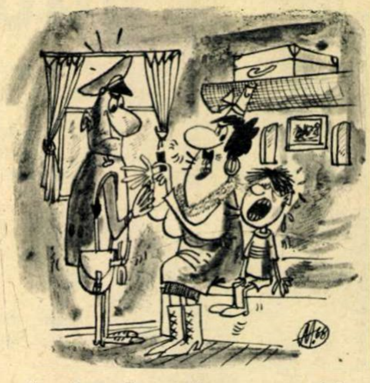

- Nu-i adevărat nene, am șapte ani și patru luni și trec într-a II-a primară! ▶

* * *

A. POCH

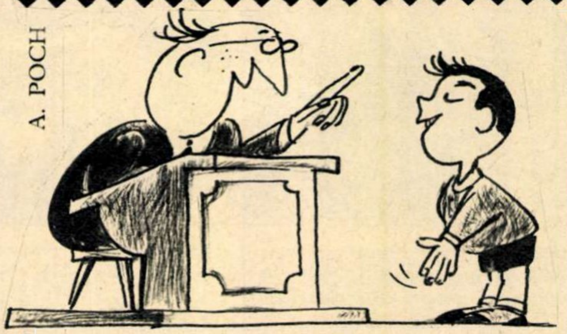

▲ Eu prețuiesc sinceritatea: Dacă recunoști că ai copiat îți dau un 5!

Dacă o prețuiți într-adevăr, dați-mi măcar 7 că am un 3 în oral.

POMPILIU DUMITRESCU

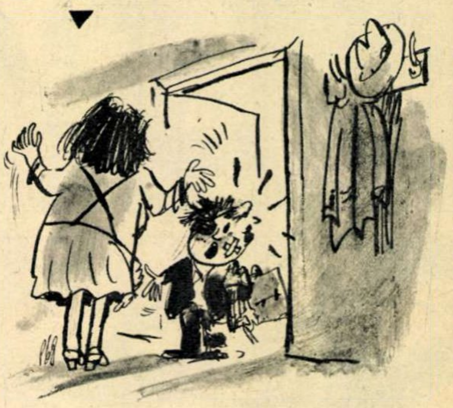

- Am fost și eu odata sincer și le-am spus tot ce cred despre ei. ▼

CARICATURIȘTII RĂSPUND, CARICATURIȘTII RĂSPUND

buzunar că te linșează ăștia dacă te văd cu o armă, îl sfătuia Morisson, care sesizase gestul lui Tex de a scoate Coltul la iveală. Zîmbește-le tuturor... Așa, fii calm...

În spatele lor se aflau managerii și cei doi luptători rivali. Negrul nu se lăsa intimidat de ostilitățile care se declanșaseră începînd din clipele acelea. Părea obișnuit cu un asemenea tratament, iar în ochii lui mari și negri Tex descifra o hotărîre teribilă, ceva dincolo de orice privire omenească și pentru o clipă aproape îi fu teamă să se apropie de el. El trase de haină pe managerul lui Jeffries și îi șopti la ureche:

— Avem aceleași interese de acum... Spune-i lui Jeffries să-i potolească pe nebunii ăștia.

Jeffries a ascultat cuminte. S-a urcat pe spinările a doi suporteri și a făcut semne pentru a fi ascultat:

— Vă vorbește John Jim Jeffries, viitorul campion la grea...

Vorbele îi fură imediat acoperite de urale.

— Lăsați-l în pace pe micuțul Johnson... Eu o să-l aranjez bine, dar nu aici, ci pe ring...

După această manevră, lucrurile păreau aranjate.

— Am învins, omule cu aur... Acum bagă mîna în buzunar. Nu ți-am spus eu că o să-ți port noroc? Morisson era fericit. Era fericit și simțea încă de pe acum printre degete foșnetul bancnotelor pe care avea să le aducă după sine «meciul secolului». A doua zi însă se dezumflară amîndoi. Tex și Morisson au fost refuzați rituos de toți antreprenorii de săli din New York. Unul dintre ei le-a spus pe șleau că nu le dă sala nici pentru un milion și că ar face bine să lase meciul pe alte mîini.

În seara aceleiași zile l-a vizitat pe Tex negrul Johnson și managerul.

— Noi o să plecăm în nord, i-a spus drept introducere managerul. Johnson vrea să se antreneze la tăiat copacii. O să-i facă bine... Întărește pumnul... Să păstrați bine adresa căci altminteri s-ar putea să avem surprize...

Negrul, pe care pînă atunci Tex nu-l auzise niciodată vorbind, s-a apropiat și i-a spus simplu, cu căldură:

— Mulțumesc, master Tex... Sînteți un om bun și eu nu o să fac pagubă la master Tex murind înainte de a intra pe ring...

Tex și Morisson, cei doi asociați, se sfătuiră apoi pînă noaptea tîrziu...

— Eu zic să facem un stadion mare, să intre în el 250 000 de spectatori, spunea Morisson.

— Unde? La New York?

— Nu, îl facem undeva prin Maryland sau Ilinois... Acolo lemnul e ieftin...

— Mai bine în Nevada, îi răspundea Tex.

— De ce în Nevada și nu în California?

— În Nevada... susținea Tex, gîndindu-se la Reno, orașul copilăriei.

— Fie și la Reno, fu de acord pînă la urmă fostul manager.

Călătoria de la New York la Reno le-a fost acompaniată de comentariile tovarășilor de compartiment, care vorbeau despre un oarecare Tex, un zănatec care și i-a pus în cap pe bossii boxului american. Cu aceste ecouri puțin încurajatoare soseau în plină iarnă a anului 1909 la Reno, unde un soare tropical le mai dădu puțină speranță, cei doi temerari care curînd aveau să facă să vorbească despre ei întreaga Americă.

(Va urma)

»lacul cu elefanţi«

(II)

MIHAI TICAN RUMANO, ÎMPREUNĂ CU PRIETENII SĂI, PORNESC ÎN CĂUTAREA «LACULUI CU ELEFANŢI». TRAVERSAREA FLUVIULUI CONGO S-A DOVEDIT PERICULOASĂ. AU FOST ATACAŢI DE CROCODILI ŞI N-A LIPSIT MULT CA PLUTA SĂ FIE RĂSTURNATĂ. CE-AR FI URMAT ESTE UŞOR DE PRESUPUS. ÎMPREUNĂ CU CĂLĂUZE ŞI AJUTOARE, ÎNDRĂZNEŢII NOŞTRI PRIETENI MĂRŞĂLUIESC ZILE ŞI NOPŢI PRIN JUNGLA AFRICANĂ PLINĂ DE PRIMEJDII.

Scenariul: VAL TEBEICA
Ilustraţii: POMPILIU DUMITRESCU

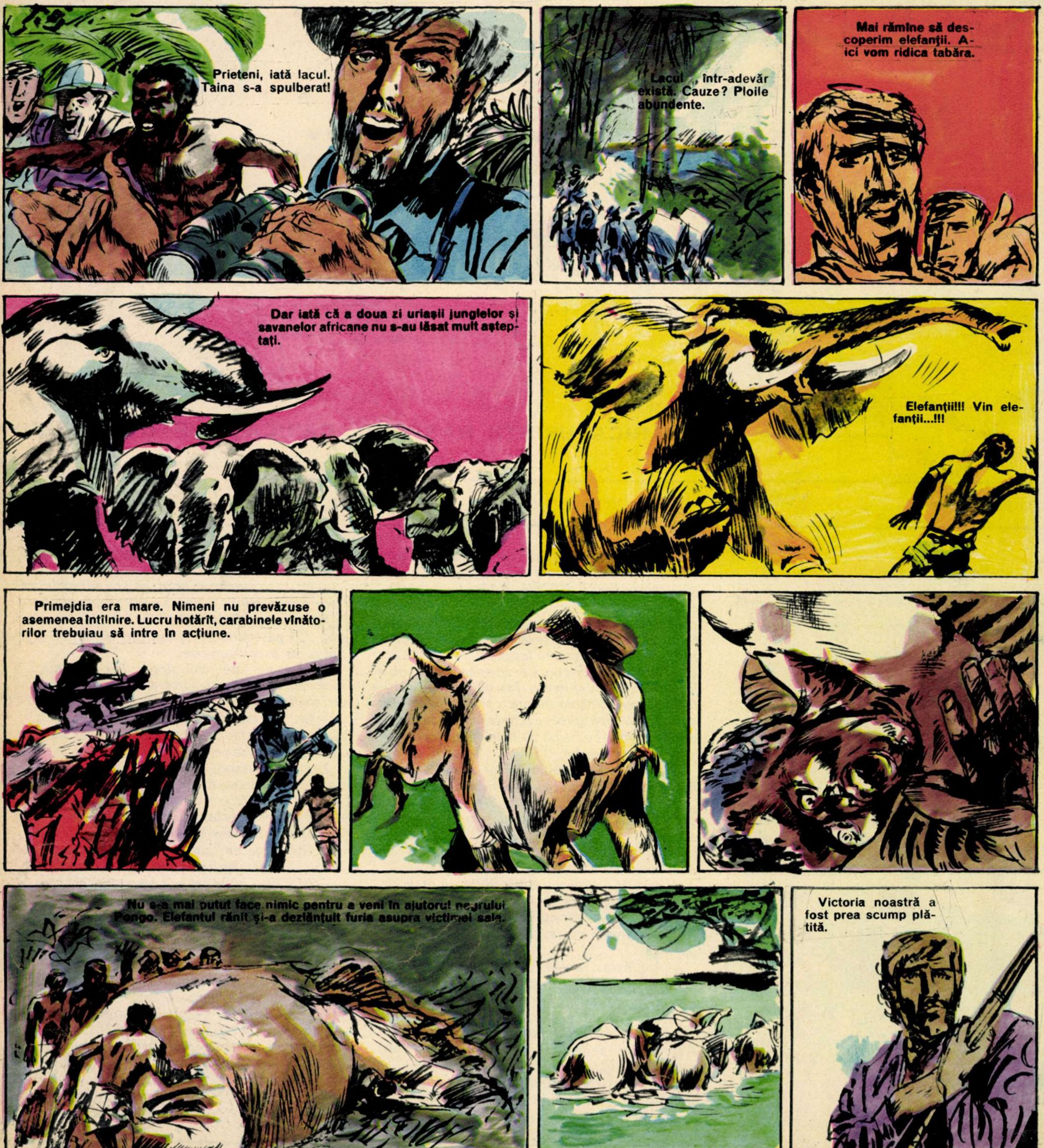
Prieteni, iată lacul. Taina s-a spulberat!
Lacul , într-adevăr există. Cauze? Ploile abundente.
Mai rămîne să descoperim elefanţii. Aici vom ridica tabăra.
Dar iată că a doua zi uriaşii junglelor şi savanelor africane nu s-au lăsat mult aşteptaţi.
Elefanţii!!! Vin elefanţii...!!!
Primejdia era mare. Nimeni nu prevăzuse o asemenea întîlnire. Lucru hotărît, carabinele vînătorilor trebuiau să intre în acţiune.
Nu s-a mai putut face nimic pentru a veni în ajutorul negrului Pongo. Elefantul rănit şi-a dezlănţuit furia asupra victimei sale.
Victoria noastră a fost prea scump plătită.

(Va urma)

Clubul matematicienilor

Prof. univ. FLORICA CÎMPAN vă vorbește astăzi despre...

NUMERE PRIETENE

Știați că există și astfel de numere? Ba, încă din antichitate! Legenda spune că cineva l-a întrebat odată pe Pitagora cum se poate cunoaște dacă doi oameni sînt cu adevărat prieteni sau nu, iar Pitagora i-a răspuns așa:

— Sînt prieteni numai dacă aceștia sînt unul față de altul ca numerele 220 și 284!

Cel ce întrebase era matematician, așa că a scris cele două numere, apoi a socotit cît a socotit și s-a uitat fericit la Pitagora, adăugînd:

— Ai dreptate, așa-i și îți mulțumesc pentru răspunsul tău minunat!

Ce a putut vedea oare, privind aceste două numere, matematicianul de acum 2 500 de ani? Să încercăm să aflăm:

Mai întîi să descompunem cele două numere în factori primi și să scriem pe rînd toți divizorii lor:

Divizorii lui 220 sînt: **1; 2; 4; 5; 10; 11; 20; 22; 44; 55 și 110.** Divizorii lui 284 sînt: **1; 2; 4; 71; și 142.**

Dacă se adună divizorii lui 220 se obține ca sumă tocmai 284; 1+2+4+5+10+11+20+22+44+55+110=284 și tot așa se întîmplă dacă se adună divizorii lui 284, se obține numărul 220: 1+2+4+71+142=220! Așadar din răspunsul lui Pitagora, cel ce întrebase a dedus că fiecare dintre aceste numere este format din divizorii celuilalt număr, tot așa după cum, în sufletul unui prieten adevărat, își găsesc loc toate preocupările tovarășului său!

De atunci, această pereche de numere a format obiectul de delectare pentru mulți matematicieni. În zadar au mai căutat o altă pereche căci n-au mai găsit. De la greci, preocuparea a trecut la arabi, iar celebrul matematician Tabit Ibn Korra (830—901) a stabilit o regulă de formare a numerelor prietene. Anume el arată că două numere A și B sînt prietene dacă au forma: $A = 2^n.p.q.$ $B = 2^n.r$ unde $p = 3.2^n-1$; $q = 3.2^{n-1}—1$ și $r = 9.2^{2n-1}—1$, trebuie să fie numere prime între ele. Vă întreb ce valoare are n pentru perechea găsită de Pitagora? Cred că fiecare dintre voi știe ce sînt două numere prime între ele?

Regula găsită de Tabit Ibn Korra nu a fost cunoscută în Europa decît foarte tîrziu, după ce au fost traduse cărțile scrise de el. Între timp ea a fost descoperită de un alt matematician francez Pierre Fermat (1601—1655) care stabilește astfel a doua pereche de numere prietene, anume numerele 17296 și 18416. Vreți să verificați?

Alt mare matematician francez, contemporan cu Fermat, René Descartes 1596—1650 descoperă tot după aceeași formulă, numerele 9363584 și 9437056. Un secol mai tîrziu, Leonard Euler (1707—1783) nu se mai mulțumeste cu o singură pereche de numere prietene, ci stabilește alte 61 de perechi. Trebuie să știți că Euler calcula cu o ușurință uimitoare, se spunea despre el că ar fi calculat cu aceeași ușurință cu care alții respirau! Problema este și azi deschisă, pentru că nu s-a stabilit încă o formulă generală, care să rezolve pe deplin formarea numerelor prietene. Poate că vreunul dintre membrii clubului nostru o va găsi?

A SOSIT TOAMNA...

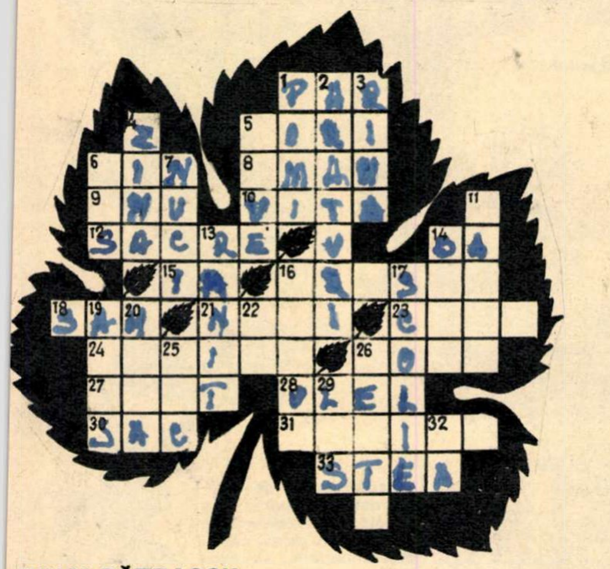

MIHAI PĂTRAȘCU

ORIZONTAL

1. Pom cu varietăți de fructe tomnatice. 5. Nelipsit de pe cerul toamnei. 6. «Noul» toamnei. 8. Pictor român, autorul tabloului «După culesul viei». 9) Insulă în Arhipelagul Tuamotu. 10) Ruginește toamna-n vii. 12) Sfinte. 14) Dimpotrivă sau 101 la romani. 15) Servește. 16) Face pîine din făină nouă. 18) Sport al minții. 21) «Răpăituri» de toamnă. 23) Își începe toamna... anul. 24) Se culege toamna tîrziu. 26) Vas în care se strivesc strugurii pentru a fi lăsați să fermenteze. 27) E inundat toamna de bogăția satelor. 28) «Elixirul de viață lungă» al... gogoșarilor! 30) Recipient pentru belșugul holdelor. 31) Varietate lunguiață de struguri autohtoni. 33) Una din... Carul Mare.

VERTICAL

1. Toamna își scutură frunzele (pl) 2) Lucrări agricole de toamnă și primăvară. 3) Într-o... coastă! 4) «S-a ivit pe culme toamna, /... melopeelor,/ Spaima florilor și Doamna/ Cucurbitaceelor» (din «Rapsodii de toamnă» de G. Topîrceanu). 5) Tot vase! 6) Nelipsit din cramă. 7) «Vezi rîndunelele se duc,/ Se scutur frunzele de.../ S-așează bruma peste vii/ De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?»(Eminescu) (pl). 11) Pseudonim sub care Șf. O. Iosif și D. Anghel au semnat poezia «Toamna». 13) Învins. 14) Ținut spre care pleacă toamna unele păsări. 16) Un proverb spune că se «inventariază» toamna (sing.). 17) Toamna își deschid și ele larg... porțile. 19) Mai mult decît umed. 20) Nelipsită la sate după strînsul recoltei. 22) Calm! 25) Aburi de toamnă. 29) Zahăr... mărunt! 32) Sfîrșit de toamnă!

Dicționar la îndemînă: ANU, MIREA.

SHARJAH & DEPENDENCIES
POSTAGE

filatelie

În tematica filatelică a «Emiratului Sharjah» a apărut o emisiune de mărci poștale, reprezentînd dezvoltarea tehnicii moderne privită comparativ.

SHARJAH & DEPENDENCIES
POSTAGE

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ - VASILE

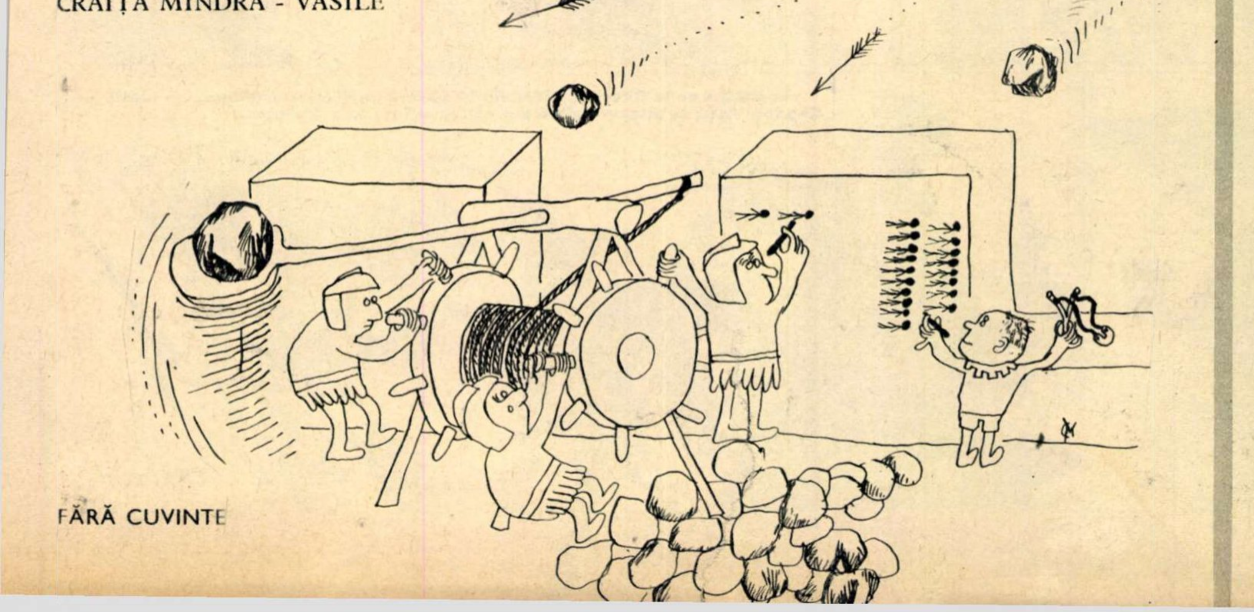

FĂRĂ CUVINTE

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu
VLAICU BÂRNA

8

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Mihai, domnul Țării Românești, aliat cu principele Transilvaniei și cu domnul Moldovei, organizîndu-și o armată puternică, dă primele lovituri împotriva turcilor. Mustafa Ben Ali, un mare general turc, vine însoțit de două mii de oșteni înarmați pînă-n dinți, cu gîndul de a-l răpi și a-l duce la Stambul. Dar Mihai atacă peste noapte tabăra turcească. Puținii turci care scapă cu viață, duc Sultanului vestea înfrîngerii.

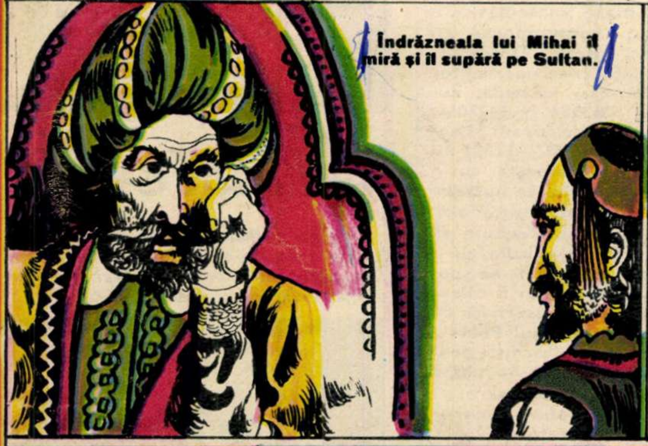

Îndrăzneala lui Mihai îl miră și îl supără pe Sultan.

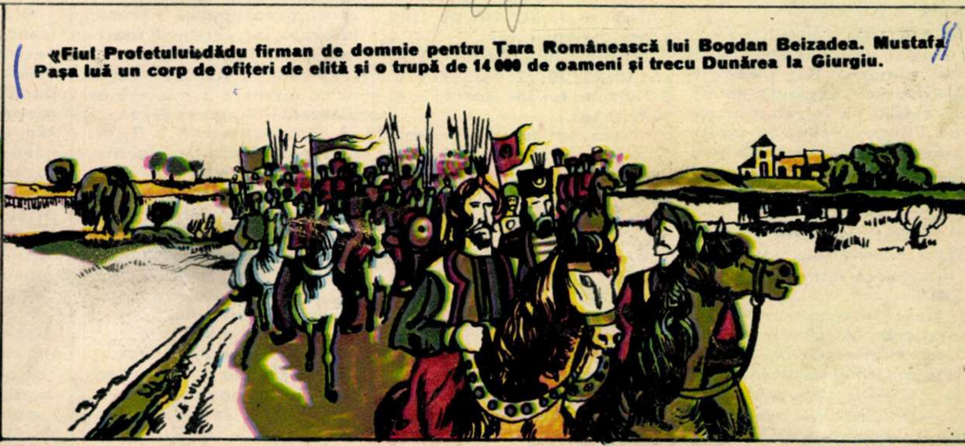

«Fiul Profetului» dădu firman de domnie pentru Țara Românească lui Bogdan Beizadea. Mustafa Pașa luă un corp de ofițeri de elită și o trupă de 14 000 de oameni și trecu Dunărea la Giurgiu.

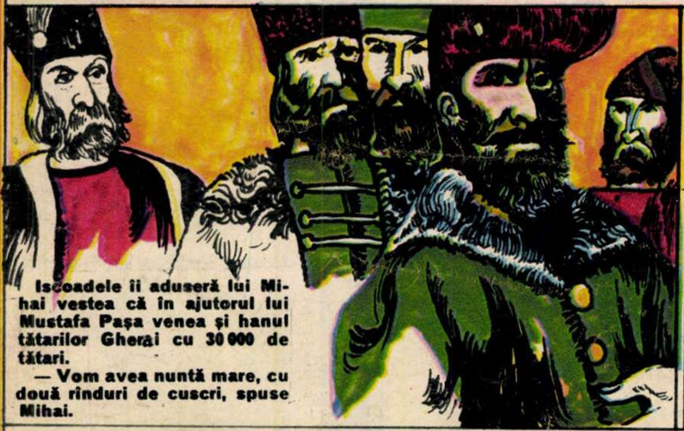

Iscoadele îi aduseră lui Mihai vestea că în ajutorul lui Mustafa Pașa venea și hanul tătarilor Gherai cu 30 000 de tătari.

— Vom avea nuntă mare, cu două rînduri de cuscri, spuse Mihai.

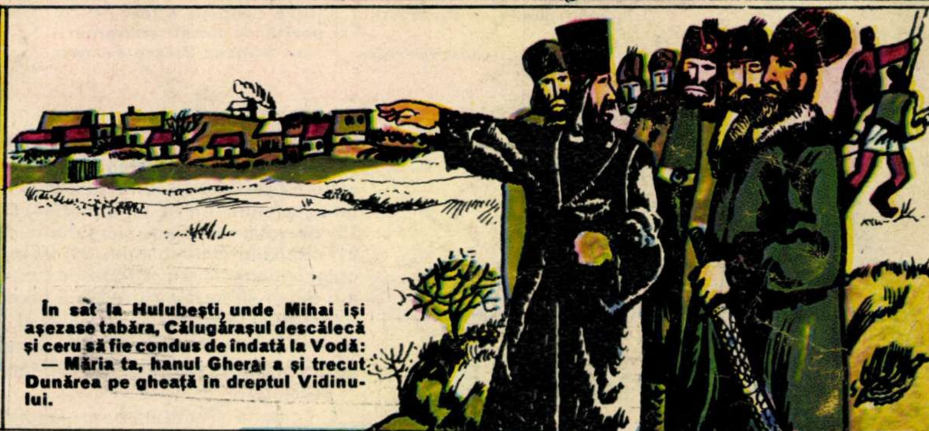

În sat la Hulubești, unde Mihai își așezase tabăra, Călugărașul descălecă și ceru să fie condus de îndată la Vodă:

— Măria ta, hanul Gherai a și trecut Dunărea pe gheață în dreptul Vidinului.

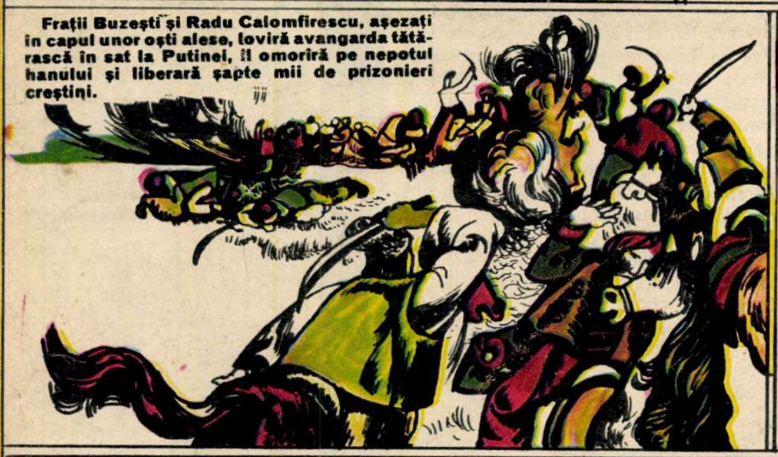

Frații Buzești și Radu Calomfirescu, așezați în capul unor oști alese, loviră avangarda tătărască în sat la Putinei, îl omorîră pe nepotul hanului și liberară șapte mii de prizonieri creștini.

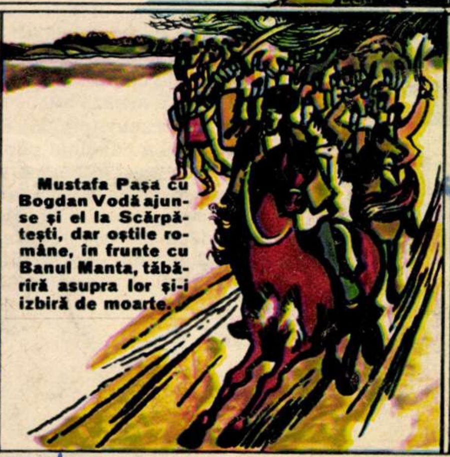

Mustafa Pașa cu Bogdan Vodă ajunse și el la Scărpătești, dar oștile române, în frunte cu Banul Manta, tăbărîră asupra lor și-i izbiră de moarte.

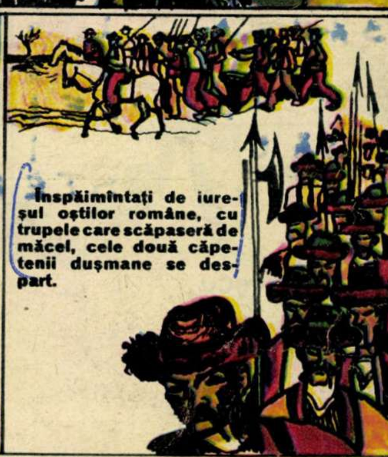

Înspăimîntați de iureșul oștilor române, cu trupele care scăpaseră de măcel, cele două căpetenii dușmane se despart.

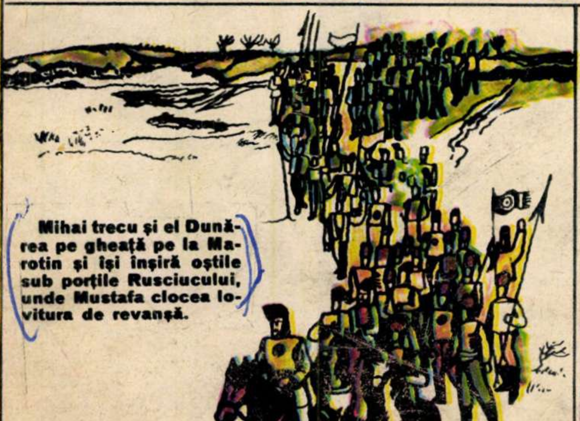

Mihai trecu și el Dunărea pe gheață pe la Marotin și își înșiră oștile sub porțile Rusciucului, unde Mustafa clocea lovitura de revanșă.

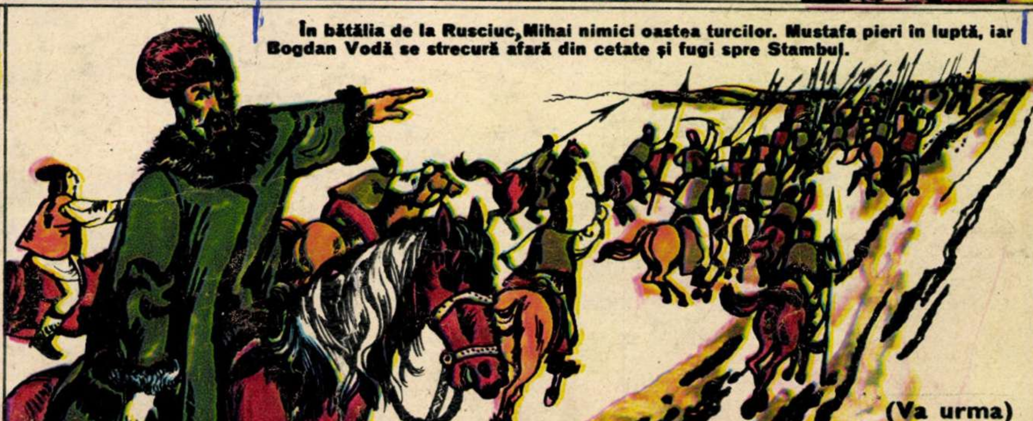

În bătălia de la Rusciuc, Mihai nimici oastea turcilor. Mustafa pieri în luptă, iar Bogdan Vodă se strecură afară din cetate și fugi spre Stambul.

(Va urma)

Cutezătorii 45

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII.

1 leu